

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Marek Jáč

**John Adams a Thomas Jefferson: Dva
pohledy na charakter USA**

(Bakalářská práce)

Praha 2011

Autor práce: **Marek Jáč**
Vedoucí práce: **Mgr. Jana Sehnálková**
Oponent práce: **Prof. PhDr. Svatava Raková, CSc.**

Rok obhajoby: **2011**

Bibliografický záznam

JÁČ, Marek. *John Adams a Thomas Jefferson: Dva pohledy na charakter USA*. Praha, 2011. 48 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jana Sehnálková.

Abstrakt

Bakalářská práce „John Adams a Thomas Jefferson: Dva pohledy na charakter USA“ pojednává o dvou amerických prezidentech, kteří stáli u založení Spojených států amerických. Časově a tematicky se práce věnuje zakladatelskému období USA. Cílem práce bylo porovnat politické osobnosti druhého a třetího amerického prezidenta. Metoda práce byla založena na komparaci obou osobností podle třech kritérií - politické názory na formu a charakter vlády, politické činy při výkonu prezidentské funkce a osobnostní kvality obou politiků. Čerpáno bylo jak z vybraných primárních zdrojů, tak i ze sekundární literatury.

Práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá politickým životopisem a vzájemným vztahem obou státníků. Druhá a třetí kapitola analyzují důležité texty, ve kterých John Adams a Thomas Jefferson vyjádřili své názory ohledně charakteru vlády v počátcích USA. Čtvrtá kapitola je věnovaná porovnání jejich politických koncepcí a také porovnání jejich politických činů při výkonu prezidentského úřadu. Práce dospěla k závěru, že v koncepci Johna Adamse došlo na rozdíl od Thomase Jeffersona od počátků americké revoluce k určitému posunu, což vedlo k ideové diferenciaci obou amerických státníků.

Abstract

Bachelor thesis “John Adams a Thomas Jefferson: Two Perceptions of the Character of the USA” deals with two American presidents who stood by the foundation of United States of the America. In terms of time and topic definition, the thesis is devoted to the Founding Era of the USA. The goal of this work was to compare political persons of the second and the third American president. Working method was base on the comparison both persons according to the three criteria – political thoughts on the form and the character of the government, political performance during their presidency and the

personal characteristics of both presidents. In the thesis are used as the primary sources so the secondary ones.

This bachelor thesis is divided into four parts. First chapter deals with the political biographies of both statesmen and their relationship as well. Second and third chapter analyze the Adams' and Jefferson's texts in which they expressed their political ideas about the character of the government in early USA. Last part of the work is devoted to the comparison of their political conceptions and also to the comparison of their political acts during their presidency. The conclusion of the work is that we can find a shift of the John Adams' conception from the beginning of the American Revolution, which led to idea differentiation of John Adams and Thomas Jefferson.

Klíčová slova

John Adams, Thomas Jefferson, Spojené státy americké, charakter vlády, politické myšlení

Keywords

John Adams, Thomas Jefferson, United States of America, character of government, political thought

Rozsah práce: 78 447 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...

Marek Jáč

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat za cenné připomínky, odborné vedení práce a vřelý přístup své vedoucí práce paní Mgr. Janě Sehnálkové.

Institut mezinárodních studií

Projekt bakalářské práce
Jméno: Marek Jáč
E-mail: marek.jac@centrum.cz
Semestr: 4.
Akademický rok: 2009/2010
Název práce: John Adams a Thomas Jefferson: Dva pohledy na charakter USA
Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok): 6., 2010/2011
Vedoucí bakalářského semináře: doc. PhDr. Michal Kubát PhD.
Vedoucí práce (není povinné): Mgr. Jana Sehnálková
Zdůvodnění výběru tématu práce: Zakladatelské období Spojených států amerických patří historicky k jednomu z nejzajímavějších a nejplodnějších období dějin. John Adams a Thomas Jefferson působili v úřadu prezidenta USA jako druhý a třetí americký prezident na přelomu 18. a 19. století. Tyto dvě výrazné osobnosti americké historie silně formovaly budoucí charakter amerického státu. Proto je jistě zajímavé a užitečné provést podrobnější analýzu jejich názoru a jejich chování při výkonu funkce.
Předpokládaný cíl (5 řádek): Cílem práce bude porovnat politické osobnosti a politické koncepce druhého a třetího amerického prezidenta a dokázat, že jejich polarizace byla způsobena spíše politickými než ideovými rozpory. Porovnání bude zaměřeno převážně na období od počátků americké revoluce až do doby, kdy oba prezidenti vykonávaly své funkce, tedy do přelomu 17. a 18. století.
Základní charakteristika tématu (10 řádek): Práce bude tématicky zaměřena na zakladatelské období Spojených států amerických. Hlavní pozornost bude věnována dvěma velmi výrazným osobám tohoto období – a to Johnu Adamsovi a Thomasu Jeffersonovi, časovým vymezením práce bude tudíž období životů těchto dvou amerických státníků. Oba dva politici byli hlavními postavami politického dění od počátků americké revoluce. Byli jak myslitelé, tak i politiky praktiky a měli možnost ovlivnit počáteční vývoj Spojených států amerických podle svých představ. Metoda práce bude založena na porovnání těchto osob. Předmětem analýzy budou jejich politické názory a jejich činy při výkonu prezidentského úřadu. Předpokládaným cílem je dokázat jejich nižší ideový rozpor než je obecně uváděno. Předpokládanými zdroji budou vybrané texty zmíněných politiků a sekundární literatura (politické životopisy, odborné články).
Předpokládaná struktura práce: -Úvod: Vymezení tématu, metodologie práce, analýza použitých pramenů a literatury -Stát: 1. Názory Johna Adamse a jeho výkon úřadu 2. Názory Thomase Jeffersona a jeho výkon úřadu 3. Vzájemné porovnání -Závěr -Seznam zdrojů a literatury

Základní literatura (10 nejdůležitějších titulů):

Adams, Henry. *History of the United States of America during the Administrations of Thomas Jefferson*. New York: The Library of America, 1986.

Appleby, Joyce. „The New Republican Synthesis and the Changing Political Ideas of John Adams.“ *American Quarterly* 25 (1973): 578-595.

Bernard, Brown E. (ed.). *Great American Political Thinkers*. New York: Avon Books, Volume 1, 1983.

Dauer, Manning J. „The Political Economy of John Adams.“ *Political Science Quarterly* 56 (1941): 545-572.

Ellis, Joseph J. *Jeho Excellence*. Praha: BB/art, 2006.

Ellis, Joseph J. *Founding Brothers*. New York: Vintage Book, 2002.

Ferling, John E. *John Adams: A Life*. New York: Henry Holt, 1992.

Fleming, Thomas. *The Intimate Live of the Founding Fathers*. New York: Harper, 2009.

McCullough, David. *Státník a prezident John Adams*. Praha: Academia, 2005.

Padover, Saul K. *Jefferson*. Harmondsworth: Mentor Books, 1970.

Padover, Saul K. *The World of the Founding Fathers*. New York: A. S. Barnes, 1977.

Podpis studenta a datum**Schváleno****Datum****Podpis****Vedoucí bakalářského semináře****Garant oboru**

Obsah

Úvod.....	10
1 Politické životopisy Johna Adamse a Thomase Jeffersona	14
1.1 John Adams	14
1.2 Thomas Jefferson.....	17
1.3 Vztah Thomase Jeffersona a Johna Adamse	21
2 Politické myšlení Johna Adamse	24
2.1 Myšlenky o vládě.....	25
2.2 Obrana amerických ústav	26
2.3 Korespondence se Samuelem Adamsem	29
3 Politické myšlení Thomase Jeffersona	30
3.1 Poznámky o státu Virginia	30
3.2 Kentucká a Virginská rezoluce.....	31
4 Johna Adams a Thomas Jefferson: Stoupenci nebo oponenti	33
4.1 Adams a Jefferson v konfrontaci s výkonem funkce.....	36
4.2 Pohled současných historiků	39
Závěr	41
Summary	44
Seznam použité literatury	45

Úvod

Zakladatelské období Spojených států amerických patří k jednomu z nejzajímavějších a nejplodnějších období dějin. George Washington, Thomas Jefferson, John Adams, Benjamin Franklin, James Madison, Alexandr Hamilton a další z Otců zakladatelů – všichni patří k osobám, myslitelům, politikům a státníkům, kteří mají jistě své místo v historii. Je až udivující, že se v tak krátkém čase a na tak malém prostoru sešlo tolik vynikajících myslí a talentů.

Tato práce je zaměřena na dvě osoby z výše uvedených jmen, a to na Johna Adamse a Thomase Jeffersona. Tito dva muži ovlivňovali dění ve Spojených státech amerických od počátku americké revoluce až do ustavení prvních federálních vlád. Jako druhý a třetí prezident měli možnost, ale také i odpovědnost za ustanovení podoby nově vznikajícího státu. Jejich vztah představuje fascinující příběh dvou velmi vlivných mužů, kterému doposud v české literatuře nebyl věnován dostatečný prostor i přesto, že jejich vize, ambice i obavy výrazně ovlivnily – a do jisté míry doposud ovlivňují - charakter USA. Proto je jistě zajímavé a užitečné provést podrobnější analýzu jejich názorů a jejich chování při výkonu prezidentské funkce.

Obecná literatura vykresluje Adamse a Jeffersona jako představitele a lídry dvou opozičních politických stran. Při podrobnějším pohledu a studiu jejich názorů však vystává otázka, zda nelze toto tvrzení zpochybnit. Cílem této práce je tedy porovnat politické osobnosti druhého a třetího amerického prezidenta a dokázat, že jejich polarizace byla způsobena spíše politickými než ideovými rozpory. Hypotéza či výzkumná otázka této práce bylo proto stanovena takto: Lišila se Adamsova a Jeffersonova vize charakteru vlády ve Spojených státech amerických zásadním způsobem?

Práce vychází jak z primárních, tak ze sekundárních zdrojů. Z hlediska metodologie je v práci použit empiricko-analytický přístup za pomoci metod deskripce, diskursivní analýzy a komparace. Komparace bude provedena podle následujících třech kritérií: politické názory na formu a charakter vlády, politické činy při výkonu prezidentské funkce a osobnostní kvality obou politiků. Časově je téma práce vymezeno obdobím života obou amerických prezidentů a z hlediska teritoriálního vymezení se práce věnuje území Spojených států amerických v daném období.

Text práce je rozdělen do čtyř kapitol. První kapitola je věnována politickým životopisům obou amerických státníků. V této kapitole jsou zmíněny nejdůležitější

politické události, které se odehrály v životech Johna Adamse a Thomase Jeffersona, jejich osobnostní charakteristiky, důležité životní činy, publikace zásadních textů relevantních k tématu a také klíčové kroky při výkonu prezidentské funkce. První kapitola se též věnuje genezi vztahu Johna Adamse a Thomase Jeffersona.

Druhá a třetí kapitola se zabývá analýzou vybraných textů druhého a třetího amerického prezidenta. Oba američtí státníci za svůj život napsali nespočetné množství dopisů, poznámek, esejí atd. Z důvodů rozsahu práce však není možné pojmout všechny napsané a publikované texty zmíněných prezidentů.

K tématu práce byly vybrány jako nejrelevantnější z díla Johna Adamse jeho dva stěžejní texty: esej *Myšlenky o vládě*¹ a kniha *Obrana amerických ústav*.² Třetím analyzovaným zdrojem byla korespondence mezi Johnem Adamsem a Samuelem Adamsem. Jejich vzájemná korespondence z r. 1790 byla zajímavým a také účelným zdrojem, jelikož na ní můžeme porovnat posun Adamsových myšlenek v čase. Z textů Thomase Jeffersona byly pak vybrány jako nejrelevantnější k tématu jeho kniha *Poznámky o státu Virginia*³ a texty *Kentucká a Virginská rezoluce*.⁴ Dalšími primárními zdroji byly sborníky dopisů mezi Johnem Adamsem a Thomasem Jeffersonem resp. mezi Johnem Adamsem a jeho ženou Abigail.⁵

Ve čtvrté kapitole, která je nejdůležitější částí této práce, je na základě analýzy v druhé a třetí kapitole provedena komparace názorů a koncepcí Johna Adamse a Thomase Jeffersona s ohledem na jejich vize charakteru vlády USA. Jejich názory jsou zmíněny v širších souvislostech a autor práce zde podává svou interpretaci jejich koncepcí. V rámci čtvrté kapitoly je pak porovnáno chování Johna Adamse a Thomase Jeffersona v prezidentském úřadu – jejich politické kroky, jejich schopnost získávat si politickou podporu a realizovat svůj program.

¹ John Adams, *Thoughts on Government* (1776).

² John Adams, *A Defence of the Constitutions of Government of the United States of America* (1787).

³ Thomas Jefferson, *Notes on the State of Virginia* (1785).

⁴ Thomas Jefferson, *Draft of the Kentucky Resolutions* (1798).

⁵ Lester J. Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters. The Complete Correspondence between Thomas Jefferson and Abigail and John Adams* (Virginia: The University of North Carolina Press); Frank Shuffelton (ed.), *The Letters of John and Abigail Adams* (New York: Penguin Books, 2004).

Ač je druhá a třetí kapitola této práce založena na studiu primárních zdrojů, na studiu textů z pera obou amerických prezidentů, byla hlavním zdrojem pro většinu práce sekundární literatura. Zakladatelskému období Spojených států amerických je v anglicky psané literatuře věnováno nespočet knih či spíše knihoven. Otcové zakladatelé představují speciálně pro americkou akademickou obec cosi jako národní bohatství a nevyčerpatelné téma pro další a další studie. Proto bylo čerpáno pouze z vybraných zdrojů – ze životopisů, ze studií věnujících se vztahu Johna Adamse a Thomase Jeffersona a z odborných článků relevantních k tématu.

Naopak česky psaná literatura vhodná k tématu práce je dosti skoupá. Jedinou česky psanou knihou věnující se životu Johna Adamse je překlad knihy Davida McCullougha *Státník a prezident John Adams*⁶. Jedná se však o naprosto zevrubné a vyčerpávající dílo, které pokrývá celý (osobní i politický) život druhého amerického prezidenta. Tato studie, která se stala stěžejním dílem pro první část práce, je i po umělecké stránce výborným dílem a David McCullough za ni dostal po právu Pulitzerovu cenu v roce 2002. Podle námětu knihy byl natočen ve spolupráci s televizní stanicí HBO i osmidílný seriál o životě Johna Adamse. Kritici McCulloughovo dílo dokonce označovali za jednu z největších poct, kterou kdy John Adams od své země získal.⁷ Knize lze vytknout snad jen někdy až přílišnou snahu autora vykreslit Johna Adamse dosti idylicky a potlačit či upozadit význam některých událostí (např. tzv. zákonům o cizincích a pobuřování je věnováno jen velmi málo prostoru). Dalším zdrojem pro popis života Johna Adamse byla kniha Josepha J. Ellise *Passionate Sage: The Character and Legacy of John Adams*.⁸ Pro popis charakteru jak Johna Adamse, tak i Thomase Jeffersona byly hlavním zdrojem knihy Thomase Fleminga *The Intimate Lives of the Founding Fathers*⁹ a Josepha J. Ellise *Founding Brothers*,¹⁰ které se z velké části věnují právě vztahu Adamse a Jeffersona. Další komparativní práci, která byla užitečným zdrojem, je kniha Saula K. Padovera, *The World of the Founding Fathers*.¹¹

⁶ David McCullough, *Státník a prezident John Adams* (Praha: Academia, 2005).

⁷ Richard D. Brown, „The Apotheosis of John Adams,“ *The William and Mary Quarterly* 59, č. 1 (2002): 309, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 12. 2010).

⁸ Joseph J. Ellis, *Passionate Sage: The Character and Legacy of John Adams* (New York, W. W. Norton, 1994).

⁹ Thomas Fleming, *The Intimate Lives of the Founding Fathers* (New York: Harper, 2009).

¹⁰ Joseph, J. Ellis, *Founding Brothers* (New York: Vintage Book, 2002).

¹¹ Saul K. Padover, *The World of the Founding Fathers* (New York: A. S. Barnes, 1977).

K osobě Thomase Jeffersona bylo čerpáno z knihy *Jefferson*¹² jednoho z jeho hlavních životopisců Saula K. Padovera. Jedná se sice o útlou knížku, která však zahrnuje všechny Jeffersonovy politicky důležité kroky. Dalšími zdroji byly Jeffersonovy životopisy od Page Smitha, *Jefferson: A Revealing Biography*¹³ a od Josepha J. Ellise, *American Sphinx: The Character of Thomas Jefferson*.¹⁴ Za tuto knihu dostal Joseph J. Ellis Pulitzerovu cenu v roce 2005.

Jak již bylo řečeno, druhá a třetí kapitola jsou založeny na četbě primárních textech Johna Adamse a Thomase Jeffersona. Většina těchto textů byla převzata z webové stránky: teachingamericanhistory.org.¹⁵ V rámci kapitoly věnující se politickému myšlení Johna Adamse byly velmi užitečnými zdroji články Richarda D. Browna a Joyce Applebyové *The Apotheosis of John Adams*¹⁶, *The New Republican Synthesis and the Changing Political Ideas of John Adams*¹⁷ Obzvláště článek Joyce Applebyové velmi detailně analyzuje vývoj politických myšlenek Johna Adamse.

Pro účely čtvrté kapitoly byla velmi nápomocným zdrojem studie Freda I. Greensteina *Presidential Difference in the Early Republic*,¹⁸ který porovnává na základě několika kritérií výkon prezidentské funkce Johnem Adamsem, Thomasem Jeffersonem (a také Georgem Washingtonem). Ač se Fred Greenstein ve své komparaci zaměřuje především na osobnostní charakteristiky výše zmíněných prezidentů, nejsou opomenuta jejich ideová východiska. Veškerá použitá literatura je zmíněna v poznámkovém aparátě a v seznamu literatury. Články z periodických publikací byly čerpány z textové databáze JSTOR. Citované pasáže z anglických textů byly přeloženy autorem práce.

¹² Saul K. Padover, *Jefferson* (Harmondsworth: Mentor Books, 1970).

¹³ Page Smith, *Jefferson: A Revealing Biography* (New York: American Heritage, 1976).

¹⁴ Joseph J. Ellis, *American Sphinx: The Character of Thomas Jefferson* (New York, Vintage, 1998).

¹⁵ Dostupné z [www: http://teachingamericanhistory.org](http://teachingamericanhistory.org) (staženo 05. 05. 2011).

¹⁶ Richard D. Brown, „The Apotheosis of John Adams,“ *The William and Mary Quarterly* 59, č. 1 (2002): 305-314.

¹⁷ Joyce Appleby, „The New Republican Synthesis and the Changing Political Ideas of John Adams,“ *American Quarterly* 25, č. 5 (1973): 578-595.

¹⁸ Fred I. Greenstein, „Presidential Difference in the Early Republic: The Highly Disparate Leadership Styles of Washington, Adams, and Jefferson,“ *Presidential Studies Quarterly* 36, č. 3 (2006): 373-390.

1 Politické životopisy Johna Adamse a Thomase Jeffersona

Politické (ale i osobní) životy Johna Adamse a Thomase Jeffersona byly mimořádně bohaté na neobyčejné události. Druhý a třetí americký prezident hráli zásadní roli při ustavování amerického státu. Nebyli pouhými politiky v řadě. Byli opravdovými Otcí zakladateli, kteří založili americký stát jak po faktické, tak i ideové stránce. John Adams i Thomas Jefferson byli mozky a ideology americké revoluce a oba dva se velkou měrou podíleli na formování charakteru nově vzniklého státu. Cílem této kapitoly je shrnout nejdůležitější události a činy během života obou amerických státníků.

1.1 John Adams

John Adams pocházel z Nové Anglie. Narodil se v r. 1735 ve vesničce Braintree poblíž obchodem vzkvétajícího Bostonu v Massachusetts. Již od útlého dětství byl malý John Adams veden k příkladnému životu novoanglického puritána. Každý den měl mít svůj řád. Zahálka či lenošení byly v rodině Adamsů ty nejhorší prohřešky.¹⁹

Po vystudování práv na Harvardu si John Adams otevřel soukromou advokátní praxi v Bostonu. Vedle praktikování advokacie dohlížel mladý právní koncipient na zemědělské práce na svém skromném stavení v Braintree. S příchodem jara se budoucí prezident vždy radoval a plánoval harmonogram všech prací a poté při odpočinku od studia či psaní dopisů obcházel své polnosti a kontroloval provedené práce.²⁰

Do povědomí americké veřejnosti se John Adams dostal nebojácnou obhajobou anglických vojáků po tzv. Bostonském masakru v roce 1770²¹, a to navzdory své pouze dvouleté právnické zkušenosti. Britští vojáci byli obviněni guvernérem Massachusetts z vraždy. John Adams si byl vědom, že tímto krokem riskuje svou profesní i politickou kariéru, byl ale přesvědčen, že incident byl vyvolán „(...) *chátrou ostrých hochů*.“

¹⁹Thomas Fleming, *The Intimate Lives of the Founding Fathers* (New York: Harper, 2009), 125-126.

²⁰David McCullough, *Státník a prezident John Adams* (Praha: Academia, 2005), 106.

²¹5. května 1770 došlo v Bostonu ke střetu rozbouřeného davu s britskými vojáky. Po slovních potyčkách dav záutočil na vojáky, kteří se začali bránit a v nepřehledné situaci zabili či postřelili více než deset lidí. Mrtví byli vnímání jako mučedníci, okamžitě po střetu začal v koloniích kolovat pamflet *Innocent Blood Crying to God From the Streets of Boston* od Johna Lathropa.

Plamenná avšak věčná Adamsova obhajoba vedla k tomu, že pouze dva královští vojáci byli odsouzeni za zabití.²²

Adamsův téměř „sebevražedný“ přístup, kdy veřejné mínění v amerických koloniích bylo jasně proti červenokabátníkům, ilustruje jeden z hlavních rysů Adamsovy povahy. John Adams, nehledě na možné problémy, vždy tvrdohlavě prosazoval svůj názor, pokud byl přesvědčen, že má pravdu. Rodák z Massachusettsu neměl „washingtonovský“ dar mlčet, naopak vždy a ke všemu se musel vyjádřit.²³ Sám Adams svou bojovnost a neústupnost komentoval v jednom dopise své ženě takto: „*Díky Bohu, že mi dal pevnost, když vím, že mám pravdu.*“²⁴

V revolučním období vystupoval John Adams velmi aktivně – až tak aktivně, že se dostal na anglický seznam vzbouřenců, kteří měli být popraveni.²⁵ Ještě v roce 1770 byl rodák z Braintree zvolen do zastupitelského sboru Massachusetts. Účastnil se jak Prvního kontinentálního kongresu (jako jeden ze členů pětičlenné delegace Massachusetts), tak i Druhého kontinentálního kongresu v letech 1774 a 1775. Na obou kongresech působil v mnoha komisích a výborech, kde stále s větší intenzitou prosazoval samostatnost a nezávislost kolonií na britské koruně – jeden z účastníků koloniálního shromáždění s odstupem času poznamenal, že Adams byl tím nejpracovitějším členem: „*Nikdy neodešel od rozdělané práce. Nikdy neváhal říci, co si myslí, když o něco šlo, nebo bojovat o věc, ve kterou věřil. (...) Nikdy nikoho osobně nenapadl.*“²⁶ Adamsův přítel Benjamin Rush ve své osobní korespondenci o budoucím druhém americkém prezidentovi později uvedl, že většina členů Kongresu považovala Adamse na začátku roku 1776 za vůdce celého shromáždění.²⁷ John Adams byl také členem komise, jíž předložil Thomas Jefferson svou Deklaraci nezávislosti USA ke korekci, a byl mezi prvními, kteří navrhovali George Washingtona za velitele koloniální armády. Mezi širokou veřejností však John Adams nebyl moc znám. Svou prestiž si vydobýval postupně, svými myšlenkami a svou prací. Miláčkem davů byl paradoxně jeho bratranec Samuel Adams, který uměl živelně vystupovat.

²² Hiller B. Zobel, *The Boston Massacre* (New York: W.W. Norton, 1996), 416.

²³ Joseph J. Ellis, *Jeho Excellence* (Praha: BB/art, 2006), 214.

²⁴ Frank Shuffelton (ed.), *The Letters of John and Abigail Adams* (New York: Penguin Books, 2004), 172.

²⁵ McCullough, *Státník a prezident*, 102.

²⁶ Ibid., 105-106.

²⁷ Bradley C. Thompson, „Young John Adams and the New Philosophic Rationalism,“ *The William and Mary Quarterly* 55, č. 2 (1998): 260, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 12. 2010).

Během války za nezávislost působil John Adams přerušovaně v Evropě, kde měl postupně spolu s Benjaminem Franklinem a Thomasem Jeffersonem usilovat o získání podpory Francie. V roce 1779 se Adams krátce vrátil na americké území, kde během září a října spolu se svým horkokrevným bratrancem Samuelem Adamsem a Johnem Bowdoinem sepsal *Ústavu Massachusetts*.²⁸

Na své druhé evropské misi Adams nadále působil jako americký vyslanec u francouzského dvora. V roce 1782 se mu díky vlastní iniciativě podařilo dohodnout uznání nezávislosti Spojených států amerických od Nizozemí a také od tamní vlády získal významnou půjčku pro nově rodící se stát. Od r. 1785 do r. 1788 působil Adams jako americký velvyslanec ve Velké Británii. Během svého pobytu v Londýně publikoval jeden ze svých nejdůležitějších textů – *Obrana amerických ústav* byla Adamsovým uceleným dílem, ve kterém se pokusil nejprve obhájit americkou revoluci a její ideovou základnu (jako první zemi, jejíž vláda čerpá svou legitimitu z lidské přirozenosti). Druhým ústředním bodem textu jsou Adamsovy obecné názory na formu státu a charakter vlády.²⁹

Po ratifikaci americké ústavy usedl John Adams do první americké vlády na post viceprezidenta George Washingtona. Po dvou obdobích na pozici viceprezidenta byl John Adams zvolen 2. prezidentem USA v roce 1796, kdy o tři hlasy předčil svého budoucího viceprezidenta Thomase Jeffersona. Poprvé a naposledy v historii USA byli prezident a viceprezident z opačného politického tábora - Adams vystupoval na straně federalistů, Jefferson zase stál u formování tábora republikánů (viz kap. č. 4).

Celé funkční období Johna Adamse bylo ovlivněno řešením problémů vztahu s Francií. Země, jež pomohla Spojeným státům ve válce za nezávislost a která, alespoň zpočátku se tak zdálo, měla navazovat svou revolucí na revoluci americkou, se dostávala v očích americké veřejnosti postupem času do nepříznivého světla. Podpis Jayovy smlouvy³⁰ z roku 1795 představoval příklon Spojených států na stranu Velké Británie. V roce 1797 – po nepřijetí americké delegace francouzskou stranou – dal

²⁸ John E. Ferling, *John Adams: A Life* (New York: Henry Holt, 1992), 136.

²⁹ Adams, John. *A Defence of the Constitutions of Government of the United States*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*.

<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=789> (staženo 05. 10. 2011).

³⁰ Obchodní smlouva mezi Velkou Británií a Spojenými státy americkými. Za USA vyjednával předseda nejvyššího soudu John Jay. Smlouva ukládala britské straně zaplatit za zkonfiskovaný americký majetek. Američané na oplátku uznali, že neutrální lodě nemohou zásobovat nepřátelské (francouzské) přístavy.

prezident Adams příkaz k vybudování amerického námořnictva.³¹ Velmi kontroverzním činem Johna Adamse v prezidentském úřadu bylo přijetí tzv. zákonů o cizincích a pobuřování³² v roce 1798, které dávaly pravomoc vládě vyhostit cizince, pokud byl považován za „nebezpečného“, nebo mohla exekutiva zasáhnout proti buřičům (tisku), kteří kritizovali vládu, Kongres nebo prezidenta. Těsně před odchodem z prezidentské funkce, poté co v podzimních prezidentských volbách r. 1800 těsně prohrál s Thomasem Jeffersonem, se John Adams uchýlil k překotnému jmenování třidvaceti nových federálních soudců z řad federalistů, což bylo interpretováno jako vysoce stranický a nelegitimní krok prezidenta na odchodu.³³

Po odchodu z funkce se John Adams vrátil do svého rodného městečka Braintree, které bylo mezitím přejmenováno na Quincy. Prezident zde dožíval na svém hospodářství, čile korespondoval se svými přáteli a se zaujetím sledoval politický vzestup svého syna Johna Quincyho Adamse, který se v roce 1825 stal šestým americkým prezidentem. Rok poté, v den padesátiletého výročí vyhlášení americké nezávislosti, druhý americký prezident zemřel.

1.2 Thomas Jefferson

Thomas Jefferson pocházel z Virginie. Narodil se v roce 1743 do rodiny Petera Jeffersona, který se živil farmařením. Talentem vynikal Thomas Jefferson již od malička. V devíti letech začal studovat latinu, řečtinu a francouzštinu. Ve 14 letech, kdy jeho otec zemřel, zdědil velké množství půdy a otroků, kterých již v tak mladém věku dokázal využít k budování svého proslulého sídla Monticella.³⁴ Po rozsáhlých studiích, která vždy zakončoval budoucí americký prezident s vyznamenáním, začal Jefferson praktikovat právní praxi a publikovat své texty a názory na státoprávní vývoj

³¹ Joseph, J. Ellis, *Founding Brothers* (New York: Vintage Book, 2002), 210. Francie po americkém a britském podpisu Jayovy smlouvy nechala své piráty přepadávat americké lodě. Francouzská strana také otevřeně vyžadovala úplatek za přijetí americké delegace k jednání. Toto francouzské jednání vyvolalo v amerických politických kruzích velké pobouření. „Federalistické špičky“ volaly po válce a John Adams dal pokyn k vybudování více než dvou desítek válečných lodí.

³² Oficiální názvy zákonů zněly Zákon o naturalizaci, Zákon o cizincích, Zákon o příslušnicích z nepřáteleného státu, Zákon o pobuřování.

³³ Bruce Miroff, „John Adams: Merit, Fame, and Political Leadership,“ *The Journal of Politics* 48, č. 1 (2/1986): 130, <http://www.jstor.org> (staženo 05. 12. 2010).

³⁴ Saul K. Padover, *Jefferson* (New York: Penguin Books, 1970), 32.

amerických kolonií.

Prvního kontinentálního kongresu se Thomas Jefferson neúčastnil. Pár měsíců před jeho konáním však sepsal svůj první veřejný text *A Summary View of the Rights of British America* – dosti vyhraněný text, ve kterém se snažil obhájit jednání amerických kolonií a jejich právo na nezávislost.³⁵ Stále velmi mladý Jefferson se účastnil až Druhého kontinentálního kongresu. Zde byl zvolen do komise, jež měla vypracovat Deklaraci nezávislosti. Komise díky přičinění Johna Adamse³⁶ posléze pověřila Thomase Jeffersona přípravou textu deklarace americké nezávislosti, která byla slavnostně vyhlášena 4. července 1776. Ve 33 letech se stal Jefferson legendou. V roce 1785 publikoval svou jedinou celistvou knihu. V publikaci *Poznámky o státě Virginia* se Jefferson pokouší demonstrovat své teoretické názory na podstatu správného uspořádání společnosti, roli náboženství ve státě, vztah člověka k přírodě, základ ekonomických vztahů atd. na příkladu chodu života ve Virginii.³⁷

Během války za nezávislost působil Jefferson jako guvernér Virginie. Ještě před příchodem britské armády však z hlavního města Richmondu uprchl, čímž se jeho veřejná obliba poněkud snížila.³⁸ Později byl Thomas Jefferson vyslán spolu s Johnem Adamsem do Francie. Po návratu na americký kontinent a po ustavení vlády se stal státním tajemníkem³⁹ ve vládě George Washingtona. Po roztržce s Alexandrem Hamiltonem však na svůj úřad abdikoval, protože nesouhlasil s federalistickým směřováním vlády – Jeffersonova vize republiky totiž odporovala posilování pravomocí federální vlády.⁴⁰

³⁵ Thomas Jefferson, „A Summary View of the Rights of British America,“ in *The Complete Jefferson* ed. Saul K. Padover, (New York: Tudor Publishing Company, 1943), 5-19.

³⁶ Joseph J. Ellis, *American Sphinx: The Character of Thomas Jefferson* (New York: Vintage, 1998), 47-49. Pětičlenná komise, které se účastnili mimo Jeffersona také Adams či Franklin, provedla jen nepatrné korekce v textu. Kongres při schvalování textu nezávislosti některé pasáže proškrtal, přesto si celý text víceméně ponechal původní Jeffersonův tón a jeho vzletnost. Pro srovnání Jeffersonovy původní verze Deklarace nezávislosti a verze, která prošla korekcemi Kongresu, viz Brown, Bernard E. (ed.), *Great American Political Thinkers* (New York: Avon Books, 1983), 300 – 306.

³⁷ Jefferson, Thomas. *Notes on the State of Virginia*, z TeachingAmericanHistory.org, *Thomas Jefferson Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=437> (staženo 05. 10. 2011).

³⁸ John Ferling, *Adams vs. Jefferson: The Tumultuous Election of 1800* (New York: Oxford University Press, 2004), 26.

³⁹ Označení pro amerického ministra zahraničí.

⁴⁰ Saul K. Padover, *The World of the Founding Fathers* (New York: A. S. Barnes, 1977), 164-196, 231-

Do politiky se Jefferson vrátil ještě dvakrát. V roce 1796 usiloval ve volbách o post prezidenta proti Adamsovi. V těchto volbách Jefferson získal až druhý nejvyšší počet hlasů a stal se tedy viceprezidentem v Adamsově administrativě. Mezi Adamsem a Jeffersonem však panovalo napětí vyplývající z příslušnosti k rozdílným politickým táborům.

K definitivnímu odcizení mezi prezidentem a viceprezidentem došlo v důsledku přijetí zákonů o cizincích a pobuřování. Jefferson s těmito federálními zákony bytostně nesouhlasil. A proto spolu s Jamesem Madisonem v reakci na tyto zákony sepsali protestní reakci – *Kentuckou* a *Virginskou rezoluci*, ve kterých federální zákon odmítali jako protiústavní.

Svým vítězstvím v roce 1800 udal Jefferson tón americké politiky na další dvě dekády. Své zvolení prezidentem USA označoval jako dokonání americké revoluce. Jeffersonova vize Spojených států byla založena na dobrovolné spolupráci jednotlivých států. Federální moc měla být co nejmenší nebo co nejvíce omezena.⁴¹

Třetí americký prezident po svém nástupu zrušil některé federální daně a začal omezovat vládní výdaje. Místo revoluce, které se obávali zarytí federalisté, však došlo spíše k dobudování mladého politického systému. Thomas Jefferson sice snížil stav armády a námořnictva, ale k úplnému zrušení nedošlo. O necelých dvacet let později se John Adams a Thomas Jefferson shodli, že vybudování mohutného námořnictva bylo k prospěchu USA.⁴²

Autor Deklarace nezávislosti také omilostnil všechny obviněné na základě zákonů o cizincích a pobuřování. Boj proti elitářství Jefferson dovedl až do absurdnosti, když zrušil protokol v Bílém domě. Diplomaté byli přijímáni v nespolečenském oděvu a banketů v prezidentském domě se mohli účastnit i obyčejní lidé bez pozvánky. Po několika večerech, kdy docházelo k obrovským tlačenicím, bylo ale opět přistoupeno k udělování míst.⁴³

V roce 1803 učinil Thomas Jefferson historicky nejdůležitější krok ve svém úřadu. Koupě louisianského území znamenala téměř zdvojnásobení území stávajících

250.

⁴¹ Petersen, Eric S. *Thomas Jefferson, Light and Liberty*. Přednáška, Praha: Vysoká škola ekonomická, 12/2010.

⁴² Lester J. Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters. The Complete Correspondence between Thomas Jefferson and Abigail and John Adams* (Virginia: The University of North Carolina Press), 560-561.

⁴³ McCullough, *Státník a prezident*, 396.

Spojených států (viz obr. č. 1). Sám prezident byl na vážkách, zda je možné připojit tak obrovské území bez ústavního dodatku,⁴⁴ Připojení tak velkého území pod správou federální vlády by s nejvyšší pravděpodobností vedlo k větší roli centrální vlády, což jistě nebylo v souladu s Jeffersonovou vizí vývoje USA. I přesto se americký prezident nakonec rozhodl pro koupi území s tím, že pokud překračuje své pravomoci, jeho nástupci to jistě napraví. Sám prohlásil: „*Necht' mé kroky posoudí historie.*“⁴⁵

V roce 1804 pak prezident Jefferson pověřil dva badatele Williama Clarka a Meriwethera Lewise k prozkoumání louisianského území. „Objevitelská jednotka“ se po téměř dvou a půl letech vrátila ze své mise s cennými poznatky a zprávami o přátelských indiánech. Díky této výpravě odůvodnily Spojené státy svůj nárok na území Oregonu na základě práva objevitelů.⁴⁶

Obr. č. 1: Mapa zobrazující hranice louisianské koupe⁴⁷

⁴⁴ Henry Adams, *History of the United States of America during the Administrations of Thomas Jefferson* (New York: The Library of America, 1986), 328.

⁴⁵ Page Smith, *Jefferson: A Revealing Biography* (New York: American Heritage, 1976), 253.

⁴⁶ Smith, *Jefferson: A Revealing Biography*, 350-393.

⁴⁷ Zdroj mapy: <http://storiesofusa.com/american-expansion-#louisiana-purchase-1803> (staženo 15. 04. 2011).

Ještě před koupí louisianského území byl Jefferson nucen řešit jeden významný spor. Adamsovo jmenování soudců „na poslední chvíli“ (midnight appointments) vedlo k zásadnímu soudnímu sporu *Marbury versus Madison*⁴⁸, ve kterém Nejvyšší soud poprvé rozhodl o tom, že je nějaký zákon neplatný kvůli porušení Ústavy.

Po dvou funkčních obdobích odmítl Thomas Jefferson dle washingtonova příkladu kandidovat potřetí a odešel v roce 1809 na odpočinek do rodné Virginie do svého sídla Monticella. Nadále byl však silnou politickou osobou, která dávala záštitu směřování americké politiky.

1.3 Vztah Thomase Jeffersona a Johna Adamse

Na první pohled byli američtí státníci dosti odlišní. Adams byl střední a zavalité postavy, zatímco Jefferson byl vysoký s ostrými rysy. Nad osobností Johna Adamse panuje mezi většinou autorů shoda.⁴⁹ Rodák z Braintree byl poctivý, inteligentní, bojovný a pracovitý muž, byl také výborným řečníkem, který však mnohdy nedokázal ukrotit svou výbušnou a netrpělivou povahu. S přibývajícím věkem si vypěstoval sklon k urážlivosti a dokázal velmi dlouho zahořknout vůči osobě, která se v jeho očích dopustila vůči němu nespravedlivosti.⁵⁰ Jistotu nad obrazem Adamsovy osobnosti můžeme získat díky neuvěřitelnému množství dopisů mezi druhým americkým prezidentem a jeho ženou Abigail, ve kterých John Adams mnohdy nechává absolutní průchod svým pocitům. Manželé si po dobu padesátičtyř let trvajícího manželství vyměnili přes 1 100 dopisů⁵¹ na všechna možná témata, přičemž Abigail byla svému muži více než důstojným partnerem do debaty.

Osoba Thomase Jeffersona je k prozkoumání složitější. I on potkal v životě pouze jednu osudovou ženu. Bohužel jeho žena Martha zemřela po deseti letech manželství v roce 1782 a zdá se, že po této ráně se Jefferson uzavřel do sebe. Na

⁴⁸ Soudní čekatel William Marbury byl jmenován soudcem dva dny před odchodem Johna Adamse z úřadu. Jmenovací dekret však zadržel (na příkaz prezidenta Jeffersona) nový státní tajemník Madison. Marbury se tedy obrátil na soud, aby vydal příkaz, který by donutil Madisona k vydání pověření. Nejvyšší soud vydal stanovisko, ve kterém tvrdil, že část zákona o soudnictví, podle které by měl Nejvyšší soud rozhodovat o soudních příkazech, je neústavní.

⁴⁹ Ellis, Padower, Ferling, Fleming, McCullough.

⁵⁰ Např. McCullough, *Státník a prezident*, 398-399 či předmluva ke knize Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters*.

⁵¹ Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters*, 614.

veřejnosti vystupoval tiše až zakřiknutě. Inaugurační projev pronesl sotva slyšitelným hlasem.⁵² Jeho síla vyjadřování spočívala v psaní. Jeho texty měly eleganci, vznešenost, údernost a zároveň velmi jasné poselství. V prověřené společnosti byl však velmi přívětivý a laskavý. Saul K. Padover vykresluje Jeffersona jako velmi talentovaného až geniálního muže, který na rozdíl od Adamse neprokazoval svůj talent pouze v politických vědách, ale byl i výborným matematikem, právníkem, filosofem, architektem, vynálezcem, paleontologem, sběratelem knih i technických zlepšováků, farmářem, zakladatelem univerzity či člověkem, který mluvil několika cizími jazyky.⁵³

Oba budoucí prezidenti se poprvé osobně setkali na Druhém kontinentálním kongresu. Jefferson i přes své mládí učaroval většině účastníků shromáždění. I Adams rozeznal v mladém Virgiňanovi obrovský intelekt a vyjadřoval se o něm jen v superlativech. „(...) [J]e tak pohotový, výřečný, upřímný a rozhodný při práci v komisi i v diskuzi, ani Samuel Adams se mu nevyrovná,“⁵⁴ napsal např. v dopise jednomu ze svých blízkých přátel. Po schválení a vyhlášení Deklarace nezávislosti si oba její obránci začali navzájem dopisovat.

Korespondence mezi Thomasem Jeffersonem a Johnem Adamsem byla velmi čilá. Celkově si vyměnili 329 dopisů. Víme, že si korespondovali v letech 1777-1796, poté si v roce 1801 vyměnili tři stručné dopisy a k další korespondenci došlo až v období 1812-1826. S Thomasem Jeffersonem si dopisovala i žena Johna Adamse Abigail, která třetímu americkému prezidentovi odeslala celkem 27 dopisů (24 v letech 1785-1804 a zbývající 3 v letech 1813-1817). Jefferson odeslal Abigail Adamsové celkem 24 dopisů (21 v období 1785-1804, a další tři v letech 1813-1817). Rozsah témat vzájemného dopisování zmíněné trojice byl velmi široký. Adams i Jefferson mezi sebou diskutovali jak záležitosti běžného života (rodinné záležitosti, výhodný nákup knih, kvalitu úrody atd.), tak i své politické názory. Z formy dopisů je cítit vřelost a vzájemná náklonnost – z obou amerických velikánů se stali přátelé. Dopis vždy zakončovali „*Váš věrný přítel*“ či „*Váš pokorný služebník*.“⁵⁵ Během jejich pobytu ve Francii resp. ve Velké Británii došlo k ještě většímu vzájemnému sblížení. Vzájemně se

⁵² Fred I. Greenstein, „Presidential Difference in the Early Republic: The Highly Disparate Leadership Styles of Washington, Adams, and Jefferson,“ *Presidential Studies Quarterly* 36, č. 3 (2006): 380-383, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 01. 2011).

⁵³ Padover, *Jefferson*, 9.

⁵⁴ *Ibid.*, 31.

⁵⁵ Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters*, 100-110.

navštěvovali a Jeffersona si oblíbil další člen Adamsovy rodiny, prvorozený John Quincy.⁵⁶

Po schválení Ústavy a ustanovení Washingtonovy vlády vzájemné přátelství ale začalo ochabovat. Adams a Jefferson se začali čím dál více rozcházet v názorech na kroky federální vlády. V období výkonu prezidentské funkce Johna Adamse se oba státníci definitivně rozešli. Poslední přátelská korespondence mezi oběma politiky proběhla během Adamsovy vlády v r. 1796. Jefferson, jenž byl Adamsovým viceprezidentem, z pozadí podporoval protivládní rétoriku. Po těsné prohře v souboji o prezidentský úřad v roce 1800 si Adams chování svého viceprezidenta vykládal za osobní zradu a vůči Jeffersonovi na dlouho zahořknul. Při opouštění úřadu adresoval Adams Jeffersonovi dopis, ve kterém ho namísto obvyklého „vážený pane“ oslovuje stroze „pane“ a oznamuje mu suchým a lehce ironickým jazykem, že mu v prezidentských stájích zanechal sedm koní a dva kočáry, které zajisté nebude potřebovat.⁵⁷ Korespondence mezi bývalým a stávajícím prezidentem ustala do r. 1812.

Uplynulý čas však dokázal otupit ostří sporu a díky pomoci Benjamina Rushe, který byl společným přítelem obou státníků, došlo k znovuzavedení vzájemné korespondence mezi Monticellem a Quincy.⁵⁸ Z prvních dopisů Adamse je cítit určitá ostražitost a odtažitost vůči Jeffersonovi, který se snaží být uctivý jako ve všech předcházejících vzájemných dopisech. V několika dopisech se oba vysloužilí prezidenti dokázali přenést přes své spory, přenechat jejich rozřešení historii a navrátit se k předešlému přátelskému tónu vzájemné korespondence.

Zdá se to až neuvěřitelné, ale druhý a třetí americký prezident zemřeli ve stejný den. Stalo se tak 4. července 1826 – přesně padesát let od vyhlášení Deklarace americké nezávislosti. Novinové nekrology pak psaly o prozřetelnosti a božím znamení a o vyvolenosti amerického národa. Studentské periodikum Virginské univerzity Chameleon uveřejnilo svůj výpočet pravděpodobnosti, že oba státníci zemřou právě čtvrtého července 1826 – pravděpodobnost se rovnala 1 ku 17 miliónům.⁵⁹

⁵⁶ Peter C. Nagel, *John Quincy Adams: A Public Life, a Private Life* (Cambridge: Harvard University Press, 1999), 233.

⁵⁷ Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters*, 263-264.

⁵⁸ McCullough, *Státník a prezident*, 366.

⁵⁹ Robert P. Hay, „The Glorious Departure of the American Patriarchs: Contemporary Reactions to the Deaths of Jefferson and Adams,“ *The Journal of Southern History* 35, č. 4 (1969): 545, <http://www.jstor.org> (staženo 06. 12. 2010).

2 Politické myšlení Johna Adamse

Názory na Johna Adamse jako politického myslitele se velmi různí. Nejzavilejší doboví kritici Adamse, jak uvádí historik S. Kurtz, ho již od začátku výkonu jeho exekutivních funkcí označovali jako kritika francouzské revoluce, přísluhovače monarchie či milovníka aristokracie.⁶⁰ Jednalo se však o přehnané stranické výroky, které se zpravidla nezakládaly na studiu Adamsových myšlenek. Jejich cílem bylo pouze oslabit a zostudit politického rivala. Adamsovi současníci vnímali druhého amerického prezidenta spíše jako politickou a veřejnou osobou než jako politického vědce a myslitele. Samotný Adams byl velmi háklivý na svou reputaci a vadilo mu, že za svého života nebyl staven na roveň Jeffersona či Washingtona a že byly opomíjeny jeho myšlenky.⁶¹

Teprve po určité době od smrti druhého amerického prezidenta se začali historikové věnovat serióznímu studiu politického myšlení Johna Adamse. Až do poloviny 20. století však badatelé většinou zobrazovali rodáka z Braintree jako archetyp federalisty a prezidenta, který stál za zákony o cizincích a pobuřování.⁶² Od začátku šedesátých let dvacátého století se však akademické mínění začalo otáčet ve prospěch Adamse,⁶³ jeho texty začaly být vnímány jako velmi hodnotné a v obecné rovině plné republikánských idejí.⁶⁴ V letech 1998, 2000, a 2002 mimo jiné vyšly tři knihy⁶⁵, které Adamse řadí mezi absolutní špičku amerických státníků a uznávají Adamse jako politického myslitele a jednoho z architektů americké státnosti.

⁶⁰ Stephen G. Kurtz, „The Political Science of John Adams: A Guide to His Statecraft,“ *The William and Mary Quarterly* 25, č. 4 (1968): 606, <http://www.jstor.org> (staženo 27. 01. 2011).

⁶¹ McCullough, *Státník a prezident*, 402-403. V korespondenci s Benjaminem Rushem Adam píše, že si je plně vědom toho, že pro jeho osobu se nikdy nebudou stavět sochy a památníky.

⁶² Kirk Russell, *The Conservative Mind: From Burke to Santayana* (Chicago: Henry Regnery, 1953), 458.

⁶³ Richard D. Brown, „The Apotheosis of John Adams,“ *The William and Mary Quarterly* 59, č. 1 (2002): 305-306, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 12. 2010).

⁶⁴ Joyce Appleby, „The New Republican Synthesis and the Changing Political Ideas of John Adams,“ *American Quarterly* 25, č. 5 (1973): 578-595, (staženo 10. 12. 2010).

⁶⁵ Bradley C. Thompson, *John Adams and the Spirit of Liberty* (Lawrence: The University Press of Kansas, 1998); John Ferling, *Setting the World Ablaze: Washington, Adams, Jefferson, and the American Revolution* (New York: Oxford University Press, 2000); David McCullough, *John Adams* (New York: Simon & Schuster, 2001).

2.1 Myšlenky o vládě⁶⁶

Text *Myšlenky o vládě* je krátkou esejí, kterou John Adams napsal na jaře roku 1776. Adams sepsal své myšlenky nejdříve formou dopisu kongresmanovi Williamu Hooperovi ze Severní Karolíny. Kongresman Adamse požádal o radu, protože se stal členem komise, která měla sepsat ústavu Severní Karolíny. Adams pak vyrobil ještě další tři kopie své eseje, které zaslal svým přátelům. Poté, co se dostala jedna z kopií do rukou Richarda Henryho Leea⁶⁷, byly *Myšlenky o vládě* se souhlasem Johna Adamse vytištěny jako pamflet.⁶⁸

Celý text je prolnut autorovou snahou definovat co nejlepší vládní zřízení. Hned v úvodu Adams říká, že „*politika je vědou, která usiluje o nalezení společenského štěstí*“. Z forem vlád je pro něho jednoznačně nejlepší republikánské zřízení, které je „*řší zákonů, nikoli lidí*.“⁶⁹

Přestože v historii již existovalo a bylo definováno mnoho forem republik, pokusil se Adams přijít s vlastní vizí státního zřízení. Při konstituování státní moci mělo být nejdříve zvoleno reprezentativní shromáždění, které bude „*delegovat moc z mnoha na malé množství - těch nejmoudřejších a nejlepších*, (a které bude) *přesným miniaturním portrétem všeho lidu*.“ Poté, co je shromáždění ustaveno, si klade Adams otázku, zda by takové shromáždění mělo mít všechnu legislativní, exekutivní a soudní moc. Jeho odpověď je jasná. Moci by měly být odděleny a shromáždění by nemělo mít ani celou legislativní moc, protože „*stejně jako jedinec s neomezenou mocí by mohlo mít záchvaty nálady, vášně, stranickosti nebo předsudků*. *Jediné shromáždění by se mohlo stát lakomým, vyhýbat se břemenům, mohlo by být ctižádostivé a po nějaké době se prohlásit za věčné*.“ Aby došlo k omezení těchto nebezpečí, navrhuje Adams ze členů stávajícího shromáždění zvolit druhé „*(...) menší shromáždění, řekněme, dvaceti či třiceti členů, které by bylo nazýváno Radou*“. Tato rada by mohla „*svobodně a nezávisle posuzovat všechny legislativní akty s právem veta*.“ Jako

⁶⁶ V originále nese dílo název *Thoughts on Government, Applicable to the Present State of the American Colonies*.

⁶⁷ Richard Henry Lee byl výrazný politik v revolučním období pocházejícím z Virginie. Účastnil se obou kontinentálních kongresů a byl zastáncem americké nezávislosti. V období 1789-1802 působil jako senátor.

⁶⁸ McCullough, *Státník a prezident*, 64-65.

⁶⁹ Adams, John. *Thoughts on Government*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=37> (staženo 05. 03. 2011).

další důvod, proč by legislativní moc neměla být reprezentována pouze jedním tělesem, uvádí Adams tvrzení, že jednokomorová legislativa je daleko náchylnější ke sporům s exekutivou a že tyto spory většinou končí válkou a moc je „(...) *uzurpována tím silnějším*.“⁷⁰

Exekutiva měla být podle Adamse volena společně oběma komorami parlamentu, ne však více než na rok. Periodicita voleb byla důležitým prvkem systému. Zvolení zástupci výkonné moci měli vystoupat „(...) *jako bubliny nad mořem zrozené a po uplynutí mandátu splasknout a navrátit se zpět do moře*.“ Pravomoci exekutivy nebyly nijak široce definovány. Šéf exekutivy (guvernér) měl být vrchním velitelem armády a měl mít pravomoc jmenovat úředníky, soudce, vojenské důstojníky se souhlasem Rady, která měla být guvernérovým poradcem ve všech důležitých exekutivních otázkách. Důležité pro stabilitu vlády bylo také oddělení soudní moci. Soudní moc by podle Adamse měla být nezávislá na obou mocích a soudci by měli být „*lidé se znalostí zákonů, příkladné morálky, neotřesitelné trpělivosti, nezměrného klidu a nevyčerpatelné píce*“. Nezávislá soudní moc měla sloužit jako brzda a protiváha jak legislativní tak i exekutivní moci. Adams věřil, že pouze při dvoukomorovém parlamentu je soudní moc schopna vyvažovat postavení exekutivy a legislativy. Jednokomorová legislativa by byla podle Adamse příliš náchylná k tomu, aby si soudní moc podmanila.⁷¹

V závěru textu se zástupce Massachusetts věnuje dobové situaci, kdy se již definitivně rozchází s britskou nadvládou v koloniích a jednoznačně vyjadřuje podporu americké nezávislosti – požaduje například, aby soudy a žalobci konali ve jménu kolonie a ne ve jménu krále. Poslední dva odstavce textu napsaného v roce 1776 pak předjímají možnost vytvoření společné ústavy a kontinentálního kongresu, na kterém by byly spravedlivě zastoupeny všechny kolonie, a který by měl pravomoci v oblastech „*války, obchodu, sporů mezi koloniemi, pošty a nerozdělených teritoriích*.“⁷²

2.2 Obrana amerických ústav

V období 1785–1788 působil John Adams jako americký velvyslanec na britském dvoře. Jelikož britský král Jiří III. amerického zástupce okázale ignoroval, měl

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid.

⁷² Ibid.

John Adams mnoho volného času, kterého využil ke studiu evropských historických politických textů a také vypracoval rozsáhlé třísvazkové dílo *Obrana amerických ústav* (*A Defence of the Constitutions of Government of the United States of America*). Práce byla publikována v roce 1787. Volně navazující čtvrtý svazek *Discourses on Davila* vycházel postupně v roce 1790, kdy byl John Adams již zpět ve Spojených státech.

Ve většině textu se Adams věnuje analýze mnoha státních zřízení od antické doby po současnost. Na základě tohoto rozboru obhajuje budoucí americký prezident přijaté americké ústavy jednotlivých států vůči některým evropským kritikům a také se snaží přispět do probíhající debaty o nové federální americké ústavě.

I přes rozsáhlost textu, který nepůsobí příliš organizovaně a který není mnohdy jednoduchý k pochopení, můžeme nalézt v závěru díla jasně formulované Adamsovy názory na podobu vlády USA. John Adams ještě před finální publikací poslal výňatky ze svého díla Thomasi Jeffersonovi a žádal ho o jeho názor. Jefferson, pobývajíc v tu dobu v Paříži, velmi rychle odpověděl a pomohl s přípravou publikace díla, avšak jeho hodnocení textu bylo dosti stručné a víceméně se omezilo na vyjádření, že „*pero pana Adamse vykonalo mnoho dobrého pro dění v USA.*“⁷³

V předmluvě *Obrany* (stejně jako v *Myšlenkách o vládě*) Adams píše, že „(...) *svobodná vláda má daleko více předností než monarchie, (... a že) svobodná vláda nemůže existovat bez demokratické dělby pravomocí zaručených ústavou.*“⁷⁴ Zde se Adams nijak neodlišuje od své textu v roce 1776. Nadále trvá na tom, že legislativa musí být dvoukomorová a že nesmí mít žádné exekutivní pravomoci. Senát (původně Radu) chápe jako prostředek, kterým lze vydělit ty „*bohaté, urozené, schopné získat vliv nad druhými*“⁷⁵ ze Sněmovny reprezentantů a eliminovat jejich schopnost ovlivňovat zástupce ve Sněmovně resp. vytvářet frakční bloky.

V úvodu i v závěru svého díla vystupuje Adams jako razantní obhájce americké revoluce a přijatých ústav jednotlivých států. Podle Adamse jsou „*Spojené státy americké prvním příkladem v dějinách, kdy vlády jednotlivých států byly založeny na lidské přirozenosti a za použití rozumu.*“⁷⁶ Jeho cílem je hájit dění v USA a dát odpověď

⁷³ Cappon (ed.), *The Adams-Jefferson Letters*, 216-217.

⁷⁴ Adams, John. *A Defence of the Constitutions of Government of the United States of America*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*.

<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=789> (staženo 05. 03 2011).

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Bernard, Brown E. (ed.), *Great American Political Thinkers* (New York: Avon Books, 1983), 174.

na obecnou kritiku, že Spojené státy přebírají či pouze imitují zvyky a zřízení Anglie místo toho, aby vytvořily zřízení, kde sněm (sněmovna) bude zastupovat celý národ a bude obdařen širokými pravomocemi – USA byly podle tohoto myšlenkového proudu zkrátka málo revoluční. Adams na tuto kritiku reaguje nejprve v kapitole *Úvodní poznámky*, ve které víceméně opakuje argumenty ze své eseje *Myšlenky o vládě*. Opět jsou zmíněny důvody, proč by moc neměla být soustředěna v jednom shromáždění, je zmíněna důležitost druhé komory a také potřeba jasné definice funkcí exekutivy⁷⁷ – tyto prvky brzd a protivah měly zajistit mírnou vládu a stabilní systém, ve kterém by nedocházelo k uzurpování moci ani z jedné ze stran.

Adams jednak odmítal kritiku, že dění v USA je málo revoluční, ale také odmítal srovnávání s anglickým resp. evropským uspořádáním. V jednom z jeho argumentů například upozorňoval na to, že ve Spojených státech amerických (oproti evropským státům) nejsou užívány tituly, nikdo nedědí pozice v úřadech, nikdo nepožívá veřejné úcty jen díky své urozenosti, všichni občané jsou suverénní a neexistuje žádná silná ekonomická skupina, která by vlastnila většinu půdy či jiných ekonomických statků.⁷⁸

Na námitku revolučních politiků, že právě vytvoření druhé legislativní komory a silné exekutivy povede k umělému vytváření aristokracie a že tato aristokracie bude USA navracet ke starým evropským pořádkům, Adams reaguje tvrzením, které znamenalo v jeho myšlenkách nový prvek či určitý posun oproti jeho názorům v období začátku americké revoluce a které také bylo asi příčinou, že byl Adams později označován jako zarytý federalista. Budoucí prezident tvrdí, že „v každé společnosti existují nerovnosti. Tyto nerovnosti jsou běžné v každém společenství a nemohou být ničím a nikým překonány, protože spočívají v lidské přirozenosti,“ Adams dále pokračoval tvrzením, že „(...) přirozená aristokracie vzniká vždy.“

Vznik elit byl pro Adamse nevyhnutelný fakt. Uměním mělo být tuto aristokracii využít ve veřejný prospěch. V Adamsově vnímání hrály elity dvojí roli. Vystudovaný právník si byl plně vědom, že ti nejnadanější, nejchytřejší, nejvzdělanější a nejzkušenější by měli být plně využiti ve prospěch společnosti, zároveň si však uvědomoval riziko, které tyto elity představovaly jak pro systém jako celek, tak i pro svobodu každého jedince, pokud by nebyly ve svých pravomocích ničím omezeny. Proto měla Sněmovna reprezentantů dominovat nad Senátem – měla mít konečné právo

⁷⁷ Ibid., 178.

⁷⁸ Adams, John. *A Defence of the Constitutions*.

veta v legislativních návrzích, které mělo chránit samotnou Sněmovnu i obyvatele ze všech společenských tříd.⁷⁹ Adams také požadoval silnou exekutivu se silnými pravomocemi, což bylo pro pozdější kritiky důkazem, že Adams již před výkonem prezidentského úřadu prosazoval monarchistické principy.

2.3 Korespondence se Samuelem Adamsem

V roce 1790 si John Adams vyměnil se svým bratrancem Samuelem Adamsem čtyři dopisy, ve kterých oba zakladatelé polemizují o nejlepší formě vlády. Korespondence byla soukromá, ale v roce 1802 byla publikována v Bostonu ve formě malé brožurky o 32 stranách. John Adams si svého bratrance vážil, cenil si jeho intelektu a bral ho jako rovnocenného „soupeře“ do debaty. Samuel Adams byl velkým bojovníkem proti britským zákonům ještě před začátkem americké revoluce a také se velkou měrou podílel na akci Bostonské pití čaje a na její pozdější ideové obhajobě. Samuel Adams byl zkrátka více „revoluční“ než jeho bratranec – a to i v názorech na státní zřízení.⁸⁰

Jelikož se jednalo o soukromou korespondenci a navíc o korespondenci mezi příbuznými a přáteli, můžeme předpokládat, že John Adams vypsál své názory zcela upřímně bez autocenzury. Viceprezident USA a guvernér Massachusetts se přeli nad základní otázkou, zda vláda odvozuje svou suverenitu z lidu. Samuel Adams se v druhém dopise ptá svého bratrance: „*Nepochází však veškerá suverenita z lidu?*“ John Adams toto tvrzení nezpochybňuje, ale zároveň vyjadřuje určitou obavu nad tím, že „*[K]dyž se nemajetní lidé dostanou k moci, využívají k řešení důležitých otázek svou většinu a útočí na majetné do té doby, než majetní ztratí veškerou trpělivost a obrátí se k úskokům, trikům a podvodům, aby přelstili ty, kteří mají příliš moci ve svých rukou díky své početnosti.*“ V tomto tvrzení můžeme nalézt další z Adamsových argumentů, proč by moci ve státě měly být oddělené a legislativa dvoukomorová. Adams se obával, že by silné jednokomorové shromáždění bylo náchylné ke korupci, k chaosu a k nestabilitě a že následné problémy by vedly k diskreditaci pojmu republika.⁸¹ Druhá komora měla sloužit v pojetí Adamse jako útočiště ale také jako izolace pro elity a zároveň jako místo, které by hájilo jejich zájmy.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ McCullough, *Státník a prezident*, 69.

⁸¹ Adams, John. *Letters to Samuel Adams*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?subcategory=11> (staženo 05. 03 2011).

3 Politické myšlení Thomase Jeffersona

Thomas Jefferson stejně jako John Adams byl jedním z hlavních myslitelů své doby. Ve své korespondenci, ve svých textech, při práci na Kontinentálním kongresu – všude Jefferson dokazoval svou schopnost vyznat se v politice a podat velmi hodnotné soudy. Na rozdíl od Adamse se ve svých textech neodkazuje tolik na historické příklady, ale své závěry staví spíše na svém pojetí a vnímání lidské přirozenosti.

3.1 Poznámky o státu Virginia

Knihu *Poznámky o státu Virginia* dokončil Thomas Jefferson v roce 1785 resp. v roce 1787, kdy knihu rozšířil o další kapitoly. Ve 23 kapitolách se Jefferson postupně věnuje mnoha tématům týkajících se Virginie – od historie kolonie resp. státu až po klimatické podmínky území. Ve 13. kapitole nazvané *Ústava* (Constitution) Jefferson nejdříve popisuje vývoj politického zřízení v kolonii resp. státu do současnosti a poté vyslovuje obecnější názory na formu státního zřízení.

Z Jeffersonova textu se dozvídáme detaily o mechanismu dělby moci ve Virginii a mimo jiné také to, že virginská ústava byla první konstitucí přijatou ve Spojených státech. Stalo se tak v roce 1776 a jejími hlavními autory byli George Mason, Thomas Jefferson a James Madison. Jefferson popisuje státní zřízení ve Virginii jako novou formu vlády, která by se měla stát modelem pro ústavy všech amerických států.

Exekutivní moc ve Virginii byla vykonávána „(...) *guvernérem, voleným ročně, který nemohl vykonávat úřad déle než tři roky, a kterému asistovala osmičlenná rada. (...) Soudní moc je rozdělena mezi několik soudů. (...) Legislativní moc je uplatňována dvěma komorami, první komora je zvaná Sněmovna reprezentantů a je tvořena dvěma členy z každého kraje, kteří jsou voleni ročně. Druhá komora je nazývána Senátem sestávajícího se z 24 členů, kteří jsou voleni každé čtyři roky stejnými voliči, kteří volí Sněmovnu reprezentantů. (...) Obě komory se podílejí na legislativním procesu a také jmenují guvernéra, radu a soudce vrchních soudů (...).*”⁸²

V další části kapitoly je již Jefferson méně popisný a věnuje se úvahám a argumentům, proč má Virginia výše zmíněné zřízení. Podle Jeffersona je „*účelem ustanovení různých komor parlamentu snaha zavést (institucionalizovat) vliv různých zájmů (a také zavést vládu) různých principů.*”

⁸²Jefferson, Thomas. *Notes on the State of Virginia*, z TeachingAmericanHistory.org, *Thomas Jefferson Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=437> (staženo 05. 03. 2011).

O několik řádků níže budoucí americký prezident argumentuje, že „*koncentrování legislativní, výkonné a soudní moci je definicí despoticke vlády. A není žádného rozdílu, zda je takováto vláda vykonávána jedním či 173 despoty.*“⁸³

Zajímavé je Jeffersonovo tvrzení ohledně překračování státních pravomocí. Virginský rodák se ptá: „(...) [Z]da-li lidé musí vždy povstat v rebélii, pokud legislativa překročí své pravomoci?“ Jeffersonova odpověď je zajímavá: „(...) [P]okud ano, kolik povstání jsme již zažili? Vždy jedno při každém zasedání shromáždění.“⁸⁴ Legislativní moc tak byla v očích Jeffersona hlavním zástupcem lidu a jí jediné přisuzoval (či alespoň ospravedlňoval) právo překročit své pravomoci.

3.2 Kentucká a Virginská rezoluce

Kentucká a Virginská rezoluce jsou politické texty, které sepsali Thomas Jefferson a James Madison. Oba texty byly reakcí na zákony o cizincích a pobuřování.⁸⁵ Tyto zákony dávaly právo administrativě Johna Adamse vyhostit jakéhokoli cizince, který byl shledán „*nebezpečným pro bezpečnost Spojených států amerických*“, zadržet a vyhostit residenta země, „*pokud jeho země byla ve válečném stavu s USA*“. Zákony navýšily potřebnou dobu pobytu ve Spojených státech pro získání občanství pro cizince ze čtyř na čtrnáct let. Schválené legislativní akty také kriminalizovaly publikování „*nepravdivých, pobuřujících a zlomyslných textů*“ proti vládě a jejím představitelům.

Jeffersonův (a Madisonův) text či rezoluce byly v mírně změněné podobě téhož roku přijaty legislativními orgány států Kentucky a Virginie. V době publikování nebylo veřejně známé, že autorem textu byli právě Thomas Jefferson a James Madison – k autorství se přihlásili až o několik let později.

Jefferson se v *Kentucké rezoluci* snažil odůvodnit svůj zásadní odpor proti schváleným zákonům. Text je velmi krátký, ale o to více úderný. Jefferson se vyjadřuje velmi jasně a také velmi ostře. Hned v prvním odstavci textu budoucí prezident píše, že „*několik států tvořících Spojené státy americké se nespojilo na základě nekonečné poslušnosti vůči Federální vládě, ale na principu smlouvy zvané Ústava Spojených států*

⁸³ Ibid.

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Zákony o cizincích a pobuřování se skládaly ze čtyř zákonů: Zákon o naturalizaci (Naturalization Act), Zákon o cizincích (Alien Act), Zákon o příslušnících nepřáteleného státu (Alien Enemies Act), Zákon o pobuřování (Sedition Act). Zákon o pobuřování a Zákon o cizincích byly přijaty na dobu určitou a k jejich expiraci došlo v roce 1800 resp. 1801.

*amerických (...), která Federální vládě přisuzuje jisté definované moci (...), zbylé pravomoci jsou (pak) vyčleněny pro samotné státy (...). Konání Federální vlády, která si přisuzuje nedelegované pravomoci, je nezavazující.*⁸⁶

Jeffersonův hlavní argument proti zákonům o cizincích a pobuřování spočíval v jejich rozporu s prvním dodatkem americké ústavy. Jednotlivé státy nedelegovaly na Kongres žádné pravomoci, které by mu umožňovaly omezovat svobodu vyznání, svobodu projevu a svobodu tisku.⁸⁷

Jefferson tvrdil, že zákony umožňující prezidentovi „vyhostit osobu ze Spojených států (...) pouze na základě podezření, bez obvinění, bez poroty, bez veřejného soudu, bez výsledku svědků, bez obhajoby, bez advokáta“ jsou v protikladu s ustanoveními Ústavy a jsou tedy neplatnými. Anulování (nulifikace) schválených zákonů bylo (podle Jeffersona) přirozeným právem jednotlivých států, jak napravit pochybení Federální vlády. Pokud by k anulování nedošlo, předpovídal Jefferson, že by výše zmíněné zákony o cizincích a pobuřování „(...) vedly k revoluci a krvi (...). A ti, kteří věří, že vládnout se nedá jinak, než za použití železné tyče (...),“⁸⁸ by přicházeli s dalšími a dalšími zákony, které by vedly k ještě většímu omezování svobod.

Kentucká rezoluce neměla žádný reálný efekt – k anulování zákonů o cizincích a pobuřování nevedla, neboť kromě Virginie a Kentucky ji žádný jiný stát nepodpořil. Text však představuje jasné Jeffersonovo stanovisko ohledně role federální vlády v mladém státě. Federální vláda se měla nacházet v podřízené pozici vůči vládám jednotlivých států. Jefferson velmi důsledně hájil doslovnou interpretaci Ústavy a právo jednotlivých států zpochybňovat činy federální vlády, pokud k nim neměla oprávnění.

⁸⁶ Jefferson, Thomas. *Draft of the Kentucky Resolutions*, z TeachingAmericanHistory.org, *Thomas Jefferson Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=443> (staženo 05. 03. 2011).

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Ibid.

4 Johna Adams a Thomas Jefferson: Stoupenci nebo oponenti

Pochopit postavu Johna Adamse není úplně jednoduché. Důvod, proč je obtížné interpretovat jeho názory, spočívá v samotné činnosti a osobnosti Johna Adamse. Druhý americký prezident stál u zrodu americké revoluce, pilně pracoval na obou amerických Kontinentálních kongresech, kde pomáhal prosadit důležitá rozhodnutí a de facto se stal jedním z lídrů revoluce, avšak od jejího počátku do doby prvních vlád došlo v jeho myšlenkách k určitému posunu.

Pokud porovnáme jeho *Myšlenky o vládě* (1776) s Jeffersonovým textem *Poznámky o státě Virginia* (1785), zjistíme, že nenalezneme téměř žádný zásadní rozpor mezi oběma státníky v jejich názorech na formu a charakter vlády ve Spojených státech. Oba dva jsou stoupenci oddělení moci, požadují dvoukomorovou legislativu a jasně definované pravomoci exekutivy. Oba dva byli spoluautory ústav ve svých domovských státech. Jejich vzájemná korespondence dokazuje, že byli dobrými přáteli. Zkrátka byli „na jedné lodi.“

S postupem času však Adams své názory pozměňoval nebo spíše upřesňoval. Jedenáct let po *Myšlenkách o vládě* vydal obsáhlou *Obranu*, ze které můžeme vyvodit dva závěry. Za prvé obsáhlost textu nám napovídá, že Adams byl neuvěřitelně pracovitým a sečtělým člověkem. Stovky stran věnovaných analýze historických státních zřízení jsou důkazem, že Adams měl potřebné teoretické znalosti a že se danému tématu hluboce věnoval. Druhou věc, kterou můžeme vycítit z textu *Obrany*, je Adamsův defenzivní postoj. Již to není ten energický člen Kongresu, který ostatní postrkuje a přesvědčuje, aby podpořili americkou nezávislost a definitivně se rozešli s britskou nadvládou. Naopak se projevuje postoj člověka, který říká, že by se Spojené státy měly konsolidovat, neboť by jinak mohlo dojít k diskreditaci či krachu celé americké revoluce.

Adams věřil, že systém vlády je závislý na společnosti, ze které pochází, ale zároveň byl pevně přesvědčen, že takový systém lze institucionálně nastavit tak, že bude fungovat téměř ideálně. Byl koneckonců politickým vědcem, který se snažil vytvořit co nejlepší systém. Ve srovnání s Jeffersonem je jeho argumentace více „vědeckější“, založená na historické zkušenosti, na snaze předvídat slabá místa systému a přijmout taková opatření, která by vedla k jejich odstranění.

Základní Adamsův problém je však jeho ambivalentní role v americké revoluci. John Adams byl velmi konzervativní člověk, ale zároveň byl jedním z hlavních amerických revolucionářů.⁸⁹ Velmi dobře jeho postoj ilustruje jeho ochota obhajovat britské vojáky po Bostonském masakru v roce 1770. Adams byl přesvědčen, že potyčku s vojáky vyvolal neukázněný dav, který narušoval pořádek, tudíž bylo přirozené, že se vojáci pokoušeli opět nastolit řád.

Adamsova dvojakost je zajímavá i v jeho názoru na přirozenost člověka. V *Myšlenkách o vládě* mluví o těch nejlepších a nejmoudřejších, kteří projdou sítím voleb, v *Obraně* již zmiňuje Adams termín přirozená aristokracie. Ač se na první pohled může zdát, že se jedná o velmi podobné termíny, rozdíl najdeme v Adamově přístupu k nim. V *Myšlenkách* představují ti nejlepší a nejmoudřejší výsledek voleb. Adams tedy v roce 1776 vyjadřoval velkou víru v chování voličů. Přirozenou aristokracii Adams chápal jako vzniklou vrstvu, která má nejlepší predispozice vykonávat veřejnou službu. Může se téměř zdát, že Adams tuto skupinu protlačuje či alespoň usiluje o to, aby se vytvořil systém, ve kterém by měla zajištěné místo v systému dělby moci, jelikož byl přesvědčen, že právě využití a začlenění této vrstvy lidí do systému povede k nejvyššímu užtku celé společnosti. Na druhou stranu Adams - politolog si byl plně vědom toho, že přirozená elita představuje i určité riziko. V *Obraně* a v korespondenci se Samuelem Adamsem už John Adams chápe dvoukomorovou legislativu jako brzdu a protiváhu vůči sobě samé a ne jen jako protipól vůči exekutivě či justici. Dvoukomorový parlament měl oddělit „schopné“ (z první komory), kteří by mohli zkorumpovat ty „neschopné“ a tak ovládnout dolní komoru. Zároveň ale druhá komora představovala ochranu pro bohaté, talentované a urozené před nemajetnými, pokud by se nemajetní rozhodli zneužívat svého postavení díky své početnosti.

Zajímavý je i posun nebo spíše zdůraznění skepse v Adamsových názorech na funkci voleb. V roce 1776 psal jednomu ze členů Druhého kontinentálního kongresu, že „*pokud pravidelné volby skončí, otroctví začíná.*“ O více než deset let později v roce 1787 se již Jeffersonovi svěřil, že „*volby, můj pane, volby jsou velkým objektem tíživosti, která se může změnit v teror.*“ Jefferson však tyto obavy nesdílel, naopak

⁸⁹ Edward Reyerson, „On John Adams,“ *American Quarterly* 6, č. 4 (1954): 255, <http://www.jstor.org> (staženo 06. 12. 2010).

věřil, že voliči v pravidelně konaných volbách dokážou vždy potrestat či odměnit předešlé zástupce.⁹⁰

John Adams prošel tedy od počátku americké revoluce jasným myšlenkovým posunem. Za touto změnou mohl mimo jiné stát i jeho delší pobyt v Evropě, kdy zejména zkušenosti z Francie Adamse utvrdily v tom, že americká revoluce by se bez silného vedení mohla změnit v politický chaos.

Zatímco Adams požadoval pořádek a funkčnost, pohled Jeffersona byl jiný. Thomas Jefferson se obával přílišného růstu federální moci – bál se tyranie, Adams anarchie. Pro Jeffersona byla při formulování jeho názoru na charakter vlády v USA hlavní hodnotou svoboda. Jefferson se obával silné ústřední vlády řízené bohatou elitou, protože předpokládal, že by si tato vláda přivlastňovala pravomoci, které z jeho pohledu náležely jednotlivým státům resp. jednotlivcům samotným. Jeho představa Spojených států amerických počítala s tím, že USA budou převážně zemí farmářů s decentralizovanou mocí. Thomas Jefferson nepřemýšlel o systému vlády z pohledu funkčnosti. Měl svou vizi USA a té podřizoval svůj pohled na konstrukci vládního systému. Jefferson byl ve své představě Spojených států amerických až ležerně idealistický ale zároveň ve svých požadavcích kategorický. Proto také tak razantně vystoupil proti federalistickým zákonům o cizincích a pobuřování. Pro Jeffersona to byly útoky na jeho základní politické hodnoty. Při pozdější konfrontaci s realitou výkonu funkce však Thomas Jefferson v mnoha případech dokázal, že je ochoten své požadavky zmírnit.

I přes značný rozchod v názorech Adamse a Jeffersona na počátku 90. let můžeme však najít v jejich myšlenkách stále něco společného. Oba američtí státníci vycházeli z předpokladu, že politika je všemu nadřazena. Adams chápal a požadoval aristokracii v politickém slova smyslu slova. Podle budoucího prezidenta byly základními hnacími motivy politických lídrů následující čtyři atributy: nezaujatost, touha po slávě, ctižádostivost, hrabivost.⁹¹ Ekonomická aristokracie byla pro Adamse něčím, čeho se obával, neboť ekonomie či ekonomické vztahy byly disciplínou, které stejně jako Thomas Jefferson moc nerozuměl.⁹²

⁹⁰ Appleby, „The New Republican Synthesis,“ 585.

⁹¹ Miroff, „John Adams: Merit, Fame a Political Leadership,“ 119.

⁹² Manning J. Dauer, „The Political Economy of John Adams,“ *Political Science Quarterly* 56, č. 4 (1941): 569-571, <http://www.jstor.org> (staženo 06. 12. 2010).

4.1 Adams a Jefferson v konfrontaci s výkonem funkce

John Adams nastupoval na post prezidenta v roce 1796. Jak bylo řečeno v první kapitole, jeho viceprezidentem byl Thomas Jefferson, který byl hlavou republikánů, zatímco Adams patřil do tábora federalistů, jejichž faktickým lídrem byl však Alexandr Hamilton.

Adams a Jefferson spolu již prakticky nekomunikovali a k zásadnímu rozkolu došlo kvůli zákonům o cizincích a pobuřování. John Adams tyto zákony nijak výrazně nepodporoval, ale zároveň proti nim ani nijak nevystupoval a potvrdil je prezidentským podpisem. Úřadující americký prezident nebyl zkrátka dobrý politikem v tom smyslu, že by se orientoval v denních náladách svých spolustraníků, že by dokázal vyjednávat podporu pro jednotlivé návrhy atd.⁹³ John Adams neměl odvalu a ani sílu, aby se dokázal postavit radikálním federalistům, neboť ti jej nevnímali jako svého politického lídra, jejich lídrem byl Alexandr Hamilton. Navíc některé štvavé novinové články, proti kterým byly zákony zčásti namířeny, uváděly záměrně lži a dezinformace a nazývaly Johna Adamse – amerického prezidenta – „*starým, plešatým a bezzubým kříplem*“.⁹⁴ Adamsův souhlas s výše zmíněnými zákony spočíval hlavně v jeho touze zajistit exekutivě důstojnost, zákony neměly být v jeho očích odplatou či potlačováním opozice, ale nástrojem, jak ochránit vládní orgány resp. mladý politický systém.

Jeffersonova (a Madisonova) reakce na přijaté zákony v podobě Kentucké (a Virginské) rezoluce byla jasným vymezením republikánů vůči posilování (přisvojování si) pravomocí federální vlády. Jefferson vystupoval proti přijatým zákonům ze dvou důvodů. Za prvé byly v rozporu s prvním dodatkem Ústavy, který zaručuje svobodu slova a tisku. Za druhé v očích Jeffersona a dalších dokazovaly zákony o cizincích a pobuřování republikánské tvrzení, že federalisté usilují o posilování role federální vlády na úkor moci jednotlivých států. Jefferson byl zastáncem doslovné interpretace Ústavy a tvrdil, že pravomoci, které nejsou Ústavou delegovány na federální vládu, náležejí jednotlivým státům. Na rozdíl od Jeffersona John Adams neviděl konflikt pravomocí mezi federálními orgány a jednotlivými státy jako zásadní problém Spojených států. V jeho očích byl federální systém pouze zvětšeninou, na který lze aplikovat formát vlády, který fungoval v jednotlivých státech.

⁹³ Greenstein, „Presidential Difference in the Early Republic, 373-390.

⁹⁴ McCullough, *Státník a prezident*, 352

Podepsání zákonů o cizincích a pobuřování bylo Adamsovou politickou chybou, z které republikáni dokázali vytvořit mediálně nejviditelnější čin Adamsovy administrativy. Negativní publicita, které se zákonům o cizincích dostalo, neodmyslitelně ulpěla na Adamsově odkazu.

Je také nutné zmínit, že ikdyž dal Adams pokyn k vybudování amerického námořnictva, úspěšně usiloval o urovnání napjatých vztahů s Francií mírovou cestou a to i přesto, že radikální křídlo federalistů bylo proti. V roce 1800 Adams prokázal politickou odvalu a postavil se proti křídlu Alexandra Hamiltona, když odvolal dva členy kabinetu, kteří byli více loajální právě vůči Hamiltonovi než Adamsovi.⁹⁵ Vrůstající nechuť k federalistické straně (při výkonu funkce), respektive ke vznikajícímu stranicví, vyjádřil Adams své ženě Abigail, když tvrdil, že není ochotný propůjčit svůj jazyk či pero ani jedné ze stran.⁹⁶

Thomas Jefferson se stal nástupcem Johna Adamse v prezidentské funkci, ve které pak působil po dvě volební období. Jako nejdůležitější krok Jeffersonovy administrativy se z dnešního pohledu jeví koupě louisianského území. I přes své pochybnosti, zda lze území koupit bez ústavního dodatku, Jefferson, který byl ještě před pár lety zarytým odpůrcem Hamiltonova plánu na vytvoření Národní banky a zastáncem doslovné interpretace Ústavy, obchod realizoval v roce 1803. Při konfrontaci s realitou tak musel třetí americký prezident do určité míry překročit svá dřívější rezolutní stanoviska.

Pokud porovnáme chování obou prezidentů v období výkonu jejich funkce, můžeme Johna Adamse označit za špatného politika. Byl pod tlakem republikánů, a nedokázal si získat ani většinu federalistů. Jeho výkon funkce je klasickým příkladem prezidentství bez stranické podpory. Proto není na místě tvrzení, že byl John Adams zarytým federalistou. Jeho politika, ale i myšlenky stály někde uprostřed mezi Jeffersonem a Hamiltonem. Jeho chyby spočívaly v tom, že jednak neměl přesnou představu o tom, co by chtěl v prezidentském úřadu vykonat a jednak také v tom, že nebyl schopným manažerem svého kabinetu. Jednou z velkých slabín druhého amerického prezidenta byla jeho komunikace či sociální inteligence.⁹⁷ Benjamin

⁹⁵ Fleming, *The Intimate Lives*, 190.

⁹⁶ Greenstein, „Presidential Difference“, 376.

⁹⁷ V korespondenci se svou ženou Abigail byl Adams vždy upřímný a otevřený. Ale i na úrovni rodiny byla jeho schopnost vcítit se do druhých omezená. John Adams například nedokázal najít způsob, jak komunikovat se svým nejmladším synem Charlesem, který skončil jako alkoholik. Když mu jeho jediná

Franklin jednou poznamenal, že „*John Adams byl vždy čestný muž, často také moudrý, ale někdy se choval jako smyslu zbavený.*“⁹⁸ Na Adamsovu obranu je nutno dodat, že si byl své výbušnosti vědom, bohužel ji někdy i přes veškerou snahu nedokázal ovládnout. Právě nedostatek sociálního vnímání byl asi důvodem, proč mu většina jeho současníků příliš nerozuměla. Jako typický příklad lze uvést Adamsovu iniciativu, vyplývající z hlubokého osobního přesvědčení, že prezident Spojených států by měl být osloven vznešeným až majestátním titulem. Proto ještě jako předseda Senátu navrhoval, aby byl George Washington osloven Jeho zvolené veličenstvom. Veřejná nálada byla však stále citlivá na jakoukoli zmínku o titulech a možnosti napodobovat britský systém. Politicky obratní konkurenti využili Adamsovu snahu proti němu, když ho s úsměvem na rtech v kuloárech Kongresu nazývali Jeho kulatostí (díky jeho zavalitější postavě).⁹⁹ John Adams také každé ráno, když předsedal jednání Senátu, jezdil na jednání kočárem, oblečen do nejdražšího oblečení, které si pořídil v Londýně a na hlavě měl obrovskou paruku. Kritici ho za toto chování nazývali „vévodou z Braintree“. Jefferson označoval toto chování za velmi podivné.¹⁰⁰

Z analýzy dostupné literatury se jako jediný skutečný cíl Adamsovy politiky jeví snaha zachovat mír s Francií. V tomto ohledu se Adams skutečně osobně angažoval. Po odvážném oznámení iniciativy v otázce mírových jednání s Francií se některé federalistické noviny tázaly, zda je prezident při smyslech. John Adams se v dopise své ženě Abigail napůl vážně a napůl žertem ptal, zda by neměl nyní použít zákony o cizincích a pobuřování proti federalistickému tisku.¹⁰¹

Jefferson byl na rozdíl od Adamse politicky obratnější. Dokázal ovlivňovat politické ale i stranické mínění prostřednictvím tisku. Velmi dobře řídil a vedl svůj kabinet a také se dokázal orientovat v názorech jak svých spolustraníků, tak i svých protivníků. Veřejně moc nevystupoval a do otevřených sporů se nepouštěl. Chod věci ovlivňoval zpoza jeviště. Pokud chtěl Jefferson něco prosadit, využíval prostředníků, které velmi dobře instruoval.

dcera Nabby představovala svého nastávajícího muže, dostalo se jí místo blahopřání netaktických dotazů ohledně budoucího životy.

⁹⁸ Ibid., 377.

⁹⁹ McCullough, *Státník a prezident*, 274.

¹⁰⁰ Fleming, *The Intimate Lives*, 168-169.

¹⁰¹ Ellis, *Founding Brothers*, 193.

Při konfrontaci svých ideálů s realitou byl však Jefferson nucen své názory mírnit. Zmíněná koupě louisianského území nebo využití (Adamsem vybudovaného) námořnictva proti berberským pirátům¹⁰² ukazují na pragmatickou stránku Jeffersonovy politiky. Právě tyto dva zmíněné příklady dokazují, že když se Jefferson stal hlavou exekutivy, dokázal se přenést přes své vnitřní přesvědčení a učinit nezbytné kroky.

4.2 Pohled současných historiků

Poté, co oba státníci dosloužili v prezidentských úřadech, mohlo dojít k opětovnému navázání přátelství. V roce 1812 došlo k znovuzavedení korespondence mezi oběma bývalými prezidenty. Jejich vzájemné dopisování se postupně navrátilo ke zdvořilostnímu a přátelskému tónu, s jehož pomocí si navzájem vysvětlovali své minulé kroky. Jeden druhého se opět pokoušeli v teoretické rovině přesvědčit o své pravdě. „*Jedna z otázek, na nichž se naše strany neshodly,*“ psal Jefferson Adamsovi „*bylo rozdílné směřování vlády. Jedna strana (republikáni) usilovala o posílení lidové složky, druhá strana chtěla posílit instituce, jejich pravomoci a jejich trvání. Zde jsme se poprvé rozešli.*“¹⁰³ K definitivnímu rozřešení jejich sporu však nedošlo. John Adams v jednom z mnohých dopisů poznamenal, že „*[m]ěl-li jste pravdu Vy nebo já, to určí až další generace*“.¹⁰⁴

Pokud se podíváme na pohled dalších generací (amerických historiků), z jejich názorů na oba bývalé prezidenty, získáme přibližný obrázek o tom, jak byl vnímán přínos Johna Adamse a Thomase Jeffersona pro USA v čase. Následující tabulka zahrnuje výzkumy dvou amerických institucí. Výzkumy v roce 1948 a 1962 provedl profesor Arthur M. Schlesinger z harvardské university za pomoci svých spolupracovníků. Do výzkumu bylo zahrnuto 75 amerických historiků. Průzkumy v letech 1982, 1990, 2000 a 2010 byly pořádány institucí Siena College, jejich výzkumné středisko (Siena Research Institut) se dotazovalo více než 700 amerických profesorů historie. Historici byli ve výzkumech dotazováni na jejich hodnocení amerických prezidentů a také na to jaké by přisoudili umístění jednotlivým prezidentům

¹⁰² V roce 1801 vyhlásil tripoliský paša válku Spojeným státům válku. V reakci na to prohlášení pašou podporovaní piráti při pobřeží Středozemního moře zvýšili intenzitu svých útoků na americké obchodní lodě. Thomas Jefferson se rozhodl vyslat válečné lodě s cílem zablokovat tripoliský přístav. Konflikt trval až do r. 1805.

¹⁰³ Cappon, (ed.). *The Adams-Jefferson Letters.*, 336.

¹⁰⁴ *Ibid.*, 283.

v pomyslném žebříčku. Kritéria pro hodnocení byla oběma institucemi zaměřena na prezidentské úspěchy, kvality vůdcovství, osobnostní kvality a na politická pochybení.

Tabulka č. 1: Vývoj hodnocení amerických prezidentů americkými historiky¹⁰⁵

Prezident	Schlesinger, 1948	Schlesinger, 1962	Siena, 1982	Siena, 1990	Siena, 2000	Siena, 2010	Průměrné umístění
John Adams	09	10	10	14	13	17	12
Thomas Jefferson	05	05	02	03	04	05	04

Thomas Jefferson patří podle názorů amerických historiků mezi pět nejlepších amerických prezidentů. Po druhé světové válce se stabilně umísťuje za Abrahamem Lincolnem, Franklinem D. Rooseveltem a Georgem Washingtonem. Názor historiků na Johna Adamse je méně konzistentní a druhý prezident zaujímá v pomyslném žebříčku nejlepších prezidentů pozici od devátého až po sedmnácté místo, průměrně je však hodnocen jako 12. nejlepší americký prezident. Soud historiků se zdá být jasný. Jefferson byl lepším prezidentem, ale Adams nebyl vůbec zatracen a jeho umístění okolo první desítky se zdá být jisté.

¹⁰⁵ Zdroj: <http://www.gallup.com/poll/145064/Kennedy-Highest-Rated-Modern-President-Nixon-Lowest.aspx>

Závěr

John Adams a Thomas Jefferson byli a jsou americkými velikány. Oba dva se obrovskou měrou zasloužili o vznik Spojených států amerických. Prakticky většinu svého života věnovali politickému dění. Jejich myšlenky a činy patřily k těm nejdůležitějším a nevlivnějším ve vývoji amerického státu.

Cílem této práce bylo porovnat vize charakteru americké vlády, politické činy a osobnostní charakteristiky Johna Adamse a Thomase Jeffersona. Ohledně jejich politických názorů můžeme říci, že oba prezidenti vstoupili do období americké revoluce s ideou vytvoření republiky, kde bude existovat oddělená výkonná, legislativní a soudní moc. V *Myšlenkách o vládě* i v *Poznámkách o státu Virginia* požadují Adams i Jefferson dvoukomorovou legislativu, jasně definované pravomoci exekutivy a nezávislé soudy. Po teoretické stránce se tedy oba státníci téměř shodovali. Problém nastal v praxi se vznikem federální vlády. Jeffersonův názor na charakter federální vlády souvisel s jeho představou společenského a ekonomického uspořádání Spojených států. Rodák z Virginie byl přesvědčen, že by USA měly být především státem farmářů, kde by federální vláda měla vykonávat pouze ty pravomoci, které ji byly výslovně určeny Ústavou.

John Adams neměl jasnou představu o budoucnosti Spojených států amerických. Druhý americký prezident nevěděl, kam chce jít, ale věděl, jak chce jít. Usiloval o to, aby projekt americké nezávislosti a jednoty přežil své porodní období. Jeho hlavním cílem bylo chránit mladý politický systém. Jeho přístup byl založen na studiu a na historických zkušenostech. John Adams cítil odpovědnost za proces nastartovaný americkou revolucí a chtěl vytvořit funkční systém. Jako jeden z prvních důrazně prosazoval zavedení systému brzd a protivah. Postupem času však Adams své názory upravoval a stále více nabýval osobního přesvědčení, že by to měly být elity, kdo provede USA přes nejisté zakladatelské období. Neměly to být ale umělé (aristokratické) elity, nýbrž přirozeně vzniklá vrstva, která měla hrát důležitou roli v legislativě, v exekutivě i v justici. Adams nebyl federalistou v tom pravém slova smyslu. Sám psal své ženě Abigail, že je chováním federalistů znechucen. Požadoval však silné pravomoci pro federální vládu, protože se bál, že by slabá vláda mohla vést k chaosu, který by byl živnou půdou pro zavedení tyranie. Ale jeho názor nebyl utvářen z apriori daného požadavku silné exekutivy jako u radikálních federalistů. Adamsův názor je reakcí, není pohnutkou.

Jeffersonova argumentace ohledně charakteru vlády USA nebyla tolik teoretická. Na rozdíl od Adamse věděl, kam chce jít a zároveň věděl, jak tam chce jít. Jeho Kentucká rezoluce je důkazem nejen politické, ale i ideové odlišnosti Jeffersona od Adamse, ke které došlo v průběhu doby. U Jeffersona nenajdeme téměř žádnou zmínku o elitách. Odpověď na otázku, zda se jejich koncepce zásadně lišily, je spíše kladná, jelikož v názorech Johna Adamse došlo postupem času k myšlenkovému posunu.

Pokud porovnááme Jeffersona a Adamse jako politiky-praktiky, je jejich hodnocení snažší. John Adams nebyl obratným politikem. Neuměl dělat každodenní politiku. Neuměl si vybudovat svou vlastní mocenskou základnu. Navíc byly za jeho prezidentství přijaty zákony o cizincích a pobuřování, o jejichž správnosti možná Adams nebyl stoprocentně přesvědčen, ale faktem zůstává, že jím vedená exekutiva využívala pravomoci plynoucí z těchto zákonů. Pozitivně lze hodnotit jeho úsilí ujednat mír s Francií. John Adams, aniž musel, vytvářel iniciativu v jednáních a zabránil tak možné válce.

Thomas Jefferson byl lepším politikem. Měl program, dokázal ho artikulovat a dokázal o něm přesvědčit své stoupence. Uměl využívat prostředníků, když chtěl prosadit své cíle. Nejdůležitějším počinem Thomase Jeffersona při výkonu prezidentské funkce byla koupě louisianského území. Ač Jefferson pochyboval, učinil krok, o kterém byl vnitřně přesvědčen, že je nezbytným. Můžeme tedy říci, že Thomas Jefferson byl v praxi větším pragmatikem a dokázal velmi dobře rozlišit zásadní politické otázky a obratně k nim přizpůsobit své názory. Jefferson měl také lehčí úlohu, protože za sebou měl při výkonu funkce alespoň jednu skupinu podporovatelů.

Při porovnání osobností obou prezidentů můžeme najít hodně společných kladných vlastností. Oba byli nesmírně pracovití, vzdělaní, poctiví a také velmi nadaní. Byli americkými veřejnými osobami, které se snažily ovlivnit své současníky a které chtěly vtisknout raným Spojeným státům svůj charakter. Obzvláště Johna Adamse bychom měli docenit v jeho úsilí nalézt stabilní vládní zřízení. Prezenovat Johna Adamse jako prezidenta, který pouze podepsal zákony o cizincích a pobuřování a nedosáhl znovuzvolení do prezidentského úřadu, by bylo chybou. Byl politikem-vědcem, kterého však zčásti i z jeho viny nebylo snadné pochopit. Na rozdíl od Jeffersona neuměl vyjádřit jasné poselství a neuměl strhnout lidi na svou stranu, byl méně obratným politikem.

Oba američtí prezidenti formovali raný charakter USA a některé jejich myšlenky zůstávají aktuální dodnes. Spojené státy americké používají stále Ústavu

přijatou z roku 1787, rozdělení a rovnováha mocí je téměř totožné s ustanoveními, které přijali Otcí zakladatelé. Role federální vlády se nepochybně posílila, přesto je však americká společnost velmi vnímavá na jakékoli bezdůvodné navyšování pravomocí ústřední vlády. Takovému kroku vždy předchází velmi dlouhá a podrobná diskuze. Spor, který mezi sebou John Adams a Thomas Jefferson, tak – byť v trochu jiné formě – pokračuje dodnes.

Summary

John Adams and Thomas Jefferson were the great thinkers of their time and they belong to the ones of the best American statesmen. They fought for the Independence of the United States of America, they served as second and third American presidents and they had a huge influence on the character of the USA.

Bachelor thesis “John Adams and Thomas Jefferson: Two Perceptions of the Character of the USA“ deals with the political ideas of John Adams and Thomas Jefferson. The paper also examines their performance during their presidency. The main goal of this paper is to make a comparison both mentioned statesmen (according to certain criteria) and answer following question: What were political conceptions of John Adams and Thomas Jefferson? And how these conceptions differed?

The paper is divided into four parts. First chapter deals with the political biographies of both statesmen and their relationships as well. Second and third chapters analyze the Adams' and Jefferson's texts in which they expressed their political ideas about the character of the government in early USA. Last part of the work is devoted to the comparison of their political conceptions and also to the comparison of their political acts during their presidency.

The conclusions of this paper are following: John Adams unlike Thomas Jefferson made a shift in his political thoughts from the beginning of the American Revolution, which led to idea differentiation of John Adams and Thomas Jefferson. However it is not correct to say that John Adams was hard-core federalist. Secondly Thomas Jefferson was better politician than John Adams. During his presidency he made Louisiana Purchase and therefore doubled the size of the USA. He was better manager of the cabinet and he had good political sense. The presidency of John Adams was unsuccessful because of his inability to gain the support from Federalist Party.

Seznam použité literatury

Prameny

Adams, John, *A Defence of the Constitutions of Government of the United States*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*.
<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=789> (staženo 05. 03. 2011).

Adams, John. *Letters to Samuel Adams*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?subcategory=11> (staženo 05. 03 2011).

Adams, John. *Thoughts on Government*, z TeachingAmericanHistory.org, *John Adams Documents*. <http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=37> (staženo 05. 03. 2011).

Cappon, Lester J. (ed.). *The Adams-Jefferson Letters. The Complete Correspondence between Thomas Jefferson and Abigail and John Adams*. Virginia: The University of North Carolina Press, 638 s.

Jefferson, Thomas. „A Summary View of the Rights of British America.“ In *The Complete Jefferson*, ed. Saul K. Padover, 5-19. New York: Tudor Publishing Company, 1943.

Jefferson, Thomas. *Draft of the Kentucky Resolutions*, z TeachingAmericanHistory.org, *Thomas Jefferson Documents*.
<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=443> (staženo 05. 03. 2011).

Jefferson, Thomas. *Notes on the State of Virginia*, z TeachingAmericanHistory.org, *Thomas Jefferson Documents*.
<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=437> (staženo 05. 03. 2011).

Shuffelton, Frank (ed), *The Letters of John and Abigail Adams*. New York: Penguin Books, 2004.

Knihy

Adams, Henry. *History of the United States of America during the Administrations of Thomas Jefferson*. New York: The Library of America, 1986.

Bernard, Brown E. (ed.). *Great American Political Thinkers*. New York: Avon Books, 1983, 321 s.

Ellis, Joseph J. *American Sphinx: The Character of Thomas Jefferson*. New York: Vintage, 1998.

Ellis, Joseph J. *Founding Brothers*. New York: Vintage Book, 2002.

Ellis, Joseph J. *Jeho Excellence*. Praha: BB/art, 2006.

Ellis, Joseph J.. *Passionate Sage: The Character and Legacy of John Adams*. New York, W. W. Norton, 1994.

Ferling, John E. *Adams vs. Jefferson: The Tumultuous Election of 1800*. New York: Oxford University Press, 2004.

Ferling, John E. *John Adams: A Life*. New York: Henry Holt, 1992.

Ferling, John E. *Setting the World Ablaze: Washington, Adams, Jefferson, and the American Revolution*. New York: Oxford University Press, 2000.

Fleming, Thomas. *The Intimate Lives of the Founding Fathers*. New York: Harper, 2009.

McCullough, David. *Státník a prezident John Adams*. Praha: Academia, 2005.

Nagel, Peter C. *John Quincy Adams: A Public Life, a Private Life*. Cambridge: Harvard University Press, 1999.

Padover, Saul K. *Jefferson*. Harmondsworth: Mentor Books, 1970.

Padover, Saul K. *The Complete Jefferson*. New York: Tudor Publishing Company, 1943.

Padover, Saul K. *The World of the Founding Fathers*. New York: A. S. Barnes, 1977.

Smith, Page. *Jefferson: A Revealing Biography*. New York: American Heritage, 1976.

Thompson Bradley C. *John Adams and the Spirit of Liberty*. Lawrence: The University Press of Kansas, 1998.

Zobel, Hiller B. *The Boston Massacre*. New York: W.W. Norton, 1996.

Časopisecké studie

Appleby, Joyce. „The New Republican Synthesis and the Changing Political Ideas of John Adams.“ *American Quarterly* 25, č. 5 (1973): 578-595, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 12. 2010).

Brown, Richard D. „The Apotheosis of John Adams.“ *The William and Mary Quarterly* 59, č. 1 (2002): 305-314, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 12. 2010).

Dauer, Manning J. „The Political Economy of John Adams.“ *Political Science Quarterly* 56, č. 4 (1941): 545-572, <http://www.jstor.org> (staženo 06. 12. 2010).

Greenstein Fred I. „Presidential Difference in the Early Republic: The Highly Disparate Leadership Styles of Washington, Adams, and Jefferson.“ *Presidential Studies Quarterly* 36, č. 3 (2006): 373-390.

Hay, Robert P. „The Glorious Departure of the American Patriarchs: Contemporary Reactions to the Deaths of Jefferson and Adams.“ *The Journal of Southern History* 35, č. 4 (1969): 543-555, <http://www.jstor.org> (staženo 06. 12. 2010).

Kurtz, Stephen G. „The Political Science of John Adams: A Guide to His Statecraft.“ *The William and Mary Quarterly* 25, č. 4 (1968): 605-613, <http://www.jstor.org> (staženo 27. 01. 2011).

Miroff, Bruce. „John Adams: Merit, Fame, and Political Leadership.“ *The Journal of Politics* 48, č. 1 (2/1986): 116-132, <http://www.jstor.org> (staženo 05. 12. 2010).

Reyerson, Edward. „On John Adams.“ *American Quarterly* 6, č. 4 (1954): 253-258, <http://www.jstor.org> (staženo 06. 12. 2010).

Thompson, Bradley C. „Young John Adams and the New Philosophic Rationalism.“ *The William and Mary Quarterly* 55, č. 2 (1998): 259-280, <http://www.jstor.org> (staženo 10. 12. 2010).